

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ – ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ΓΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΣΤΑ ΕΛ-ΤΑ

(τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ) - ΕΙΔΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ - ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ – ΠΛΗΡΗΣ ΚΑΙ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ – ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ -ΣΤΡΑΤΟΣ – ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΧΗΡΕΙΑΣ – ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ – ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ

ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΤΟ ΝΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΤΟΠΙΟ ΜΕΤΑ ΤΟ Ν. 4336/2015

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Με τις διατάξεις του ν. 4336/2015, από 1.1.2022, θεσπίζονται ως όρια ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος για κάθε κατηγορία ασφαλισμένων, των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, το 62ο έτος της ηλικίας (με 40 έτη ή 12.000 ημέρες ασφάλισης) και το 67ο έτος της ηλικίας (με 4.500 ημέρες ή 15 έτη ασφάλισης), με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 11 του ν. 3863/2010 (Α` 115).

Επίσης, από 1.1.2022, θεσπίζεται ως όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, όπου αυτή προβλέπεται σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας της Ελλάδος, το 62ο έτος της ηλικίας με 4.500 ημέρες ή 15 έτη ασφάλισης.

Επιπλέον, με τις κοινοποιούμενες διατάξεις και την σχετική εγκύκλιο για ειδικά ταμεία (τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ) όπου είναι ασφαλισμένοι και οι εργαζόμενοι στα ΕΛ-ΤΑ, πάνω στη οποία βασίζεται η εργασία μας, προβλέπεται ότι:

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΘΕΜΕΛΙΩΜΕΝΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

Α) Για όσους είχαν θεμελιώσει (είχαν, δηλαδή, τόσο τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης όσο ΚΑΙ την ηλικία –όπου αυτή προβλέπονταν) δικαιώμα πλήρους ή μειωμένης συνταξιοδότησης λόγω γήρατος πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 (δηλαδή μέχρι και 18/8/2015), εξακολουθούν να ισχύουν οι προϋποθέσεις όπως ίσχυαν σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο και μπορούν, επομένως, να ασκήσουν το δικαιώμα τους οποτεδήποτε.
Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση που ασφαλισμένος/η έχει θεμελιώσει δικαιώμα μειωμένης σύνταξης μέχρι και την 18/8/2015, το δικαιώμα αυτό αφορά μόνον τη μειωμένη σύνταξη, ενώ για τη θεμελιώση δικαιώματος πλήρους συνταξιοδότησης ο ασφαλισμένος/η ασφαλισμένη αυτός/ή θα πρέπει να αναζητήσει την ηλικία συνταξιοδότησης που προκύπτει από τις διατάξεις του ν. 4336/2015.

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων στα τ. Ειδικά Ταμεία πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 είναι οι προβλεπόμενες γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις για τους ασφαλισμένους των τ. Ειδικών Ταμείων όπως ίσχυαν την 18/8/2015 μετά και την έναρξη ισχύος του ν. 4093/2012 (άρθρο πρώτο της Υποπαραγράφου IA.4).

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΑ ΕΛ-ΤΑ

ΤΑ ΝΕΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ (ν. 4336/2015 - ειδικά ταμεία ΔΕΚΟ)

1. ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΕΩΣ 31/12/1992

2. ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΙΚΑ ΑΠΟ 1/1/1993 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

Για να κατανοήσετε το μέγεθος των ανατροπών στα όρια ηλικίας αλλά και για να κάνετε χρήση της προηγούμενης ηλικίας που αποχωρούσατε ως αφετηρία, στην εργασία μας έχουμε και το παλαιό καθεστώς που ισχύει ακόμα για όσους πρόλαβαν να θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαιώμα μέχρι 18/8/2015 **ή την ηλικία που θα αποχωρούσατε και να την κάνετε χρήση ως αφετηρία σύμφωνα**

με τους πίνακες με τα νέα όρια ηλικίας όπως διαμορφώθηκαν και ισχύουν από 19/8/2015 και μετά.

Ειδικότερα, για τους ασφαλισμένους των πρώην Ειδικών Ταμείων και Κλάδων Κύριας Ασφάλισης, **τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ**, που υπάγονται στις προαναφερόμενες διατάξεις, ισχύουν τα επόμενα:

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ Χ.Ο.Η. (Χωρίς Όριο Ηλικίας)

1. Σε κάθε περίπτωση, όπου για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος δεν προβλεπόταν όριο ηλικίας (**παρά μόνο χρόνος ασφάλισης, π.χ. 35ετία για άνδρες/γυναίκες άγαμες/χήρες/διαζευγμένες ασφαλισμένους πριν το 1983**), η σταδιακή αύξηση αρχίζει **από το 58ο έτος** όταν ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι τουλάχιστον 35 έτη, ενώ όταν ο ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος από 35 έτη, η σταδιακή αύξηση του ορίου ηλικίας αρχίζει από το 55ο έτος (**π.χ. γυναίκες έγγαμες με ενήλικα παιδιά ή χωρίς παιδιά πριν 1983 που αποχωρούσαν με 32 έτη Χ.Ο.Η. στο ΤΑΠ-ΟΤΕ**).

2. Στις περιπτώσεις όπου το προβλεπόμενο όριο ηλικίας για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο ήταν μικρότερο των 50 ετών, η σταδιακή αύξηση αρχίζει με βάση το 50ό έτος της ηλικίας.

Το νέο όριο ηλικίας προκύπτει κατά περίπτωση από τους πίνακες από την “ηλικία συνταξιοδότησης” της στήλης που αντιστοιχεί στο έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος συμπληρώνει το όριο ηλικίας που προβλέπονταν από τις προηγούμενες του ν. 4336/2015 γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις.

Ειδικά για τις περιπτώσεις όπου σύμφωνα με το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο το δικαίωμα συνταξιοδότησης θεμελιώνονταν ανεξάρτητα από όριο ηλικίας (**Χ.Ο.Η.**), ο προσδιορισμός της νέας ηλικίας συνταξιοδότησης γίνεται με βάση τον σχετικό πίνακα, στον οποίο η νέα ηλικία είναι αυτή που αντιστοιχεί, κατά περίπτωση, στην ηλικία των 58 ή 55 ετών, στο έτος κατά το οποίο ο ασφαλισμένος συμπληρώνει τον από το

προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικού πλαισίου προβλεπόμενο, κατά περίπτωση, χρόνο ασφάλισης.

Ποιους και πως τους αφορά η διάταξη αυτή στο ταμείο μας:

α) αύξηση της ηλικίας των 58 ετών κατά 6 μήνες ανά έτος, ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της 35ετίας από 19/08/2015 και μετά όπως:

Άνδρες/ γυναίκες άγαμες/χήρες/διαζευγμένες, ασφαλισμένοι πριν το 1983 που συνταξιοδοτούνταν με το προηγούμενο καθεστώς με 35ετία Χ.Ο.Η.

Οι ασφαλισμένοι της κατηγορίας αυτής πλέον, συνταξιοδοτούνται ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της 35ετίας (οι άνδρες και με αναγνώριση χρόνου στρατού οποτεδήποτε) αλλά με αφετηρία θεμελίωσης δικαιώματος την ηλικία των 58 ετών και 6 μηνών μετά την 19/8/2015.

Έτσι, μετά την 19/8/2015, προστίθενται 6 μήνες επιπλέον στην ηλικία των 58 και για κάθε έτος που εφεξής συμπληρώνεται η 35ετία από 19/8/2015 και μετά, όπως περιγράφεται και στον σχετικό πίνακα παρακάτω για την κατηγορία αυτή.

Τι ισχύει στο ταμείο μας για τους γονείς ανηλικών παιδιών

ΑΝΔΡΕΣ - ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΠΙΟ ΚΑΤΩ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

Οι άνδρες πατέρες ανηλίκων, στο ταμείο μας, όπως κάθε φορά τονίζουμε, δεν μπορούν γενικά (όπως στο δημόσιο και εκεί μόνο για το 2011 και 2012), να κάνουν χρήση των διατάξεων όπως ισχύουν για τις μητέρες ανηλίκου παιδιού, παρά μόνο στις εξής περιπτώσεις:

1. Ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1982

- α) Χήροι πατέρες με ανήλικο (με την διάταξη του ΙΚΑ με 5.500 η.α.).**
- β) Πατέρες 3 τουλάχιστον παιδιών που είναι χήροι με ανήλικο ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση.**

2. Ασφαλισμένοι 1/1/1983 – 31/12/1992

Χήροι πατέρες με ανήλικο και 25ετία ή χήροι πατέρες με ανήλικο και 5.500 η.α., ή

Πατέρες 3τεκνοι χήροι με ανήλικο, ή

Πατέρες 3τεκνοι διαζευγμένοι με επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση.

3. Ασφαλισμένοι από 1/1/1993 και μετά

Χήροι πατέρες ανηλίκων με 20ετία ασφαλισμένοι μετά την 1/1/1993.

Ο χρόνος των παιδιών

Δεν προσμετράται για συμπλήρωση ετών ασφάλισης ο χρόνος των παιδιών με διατάξεις για τις μητέρες ανηλίκων

Για ασφαλισμένες μητέρες ανηλίκων γενικά, ο χρόνος των παιδιών δεν υπολογίζεται για τη συμπλήρωση των απαιτούμενων προϋποθέσεων συνταξιοδότησης με τις διατάξεις περί ανηλίκων μητέρων (25ετία ή 5.500 η.α.).

Για τη συμπλήρωση της 25ετίας ή για τα 18 έτη και 4 μήνες με ανήλικο για να θεμελιώσουν δικαίωμα μέχρι 31/12/2012, μπορούν να αναγνωρίσουν τους λοιπούς χρόνους όπως την ανεργία, κενά ασφάλισης, σπουδές, επιδοτούμενη ανεργία και ασθένεια, γονική άδεια άνευ αποδοχών κ.λ.π., όπως αναλύονται και σε άλλα κεφάλαια ενημέρωσης.

Α ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕΧΡΙ 31/12/1982

(στην περίοδο αυτή εντάσσονται όσοι έχουν έστω ένα
ένσημο με ασφάλιση σε οποιοδήποτε κύριο ασφαλιστικό φορέα)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

**Μητέρες ανήλικων /ανίκανων παιδιών (+50% αναπηρία)/σύζυγοι αναπήρων
(+67% αναπηρία)**

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς.

**Α. Για τη συνταξιοδότηση των μητέρων ανήλικων παιδιών – ασφαλισμένων στα τ.
ειδικά ταμεία (ΤΑΠ-ΟΤΕ) πριν το 1983, το απαιτούμενο όριο ηλικίας (για λήψη
πλήρους ή μειωμένης σύνταξης) είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης
του προβλεπόμενου χρόνου ασφάλισης.**

Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις αυτές υπάρχει η δυνατότητα συνταξιοδότησης με
αναστολή (δηλαδή η έκδοση συνταξιοδοτικής απόφασης με τη συμπλήρωση του
απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης στην οποία ορίζεται ότι η σύνταξη θα αρχίσει να
καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους σύνταξης).

**Μέχρι και την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, δηλαδή μέχρι και την
18/8/2015:**

η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική
στιγμή η ασφαλισμένη μητέρα ανήλικου παιδιού έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο
χρόνο ασφάλισης έχοντας ανήλικο παιδί και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά¹
περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται,
η κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική
στιγμή η ασφαλισμένη μητέρα ανήλικου παιδιού έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο
χρόνο ασφάλισης έχοντας ανήλικο παιδί χωρίς να έχει και την απαιτούμενη ηλικία
(άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση
απαιτούμενου ορίου ηλικίας).

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης για την περίπτωση αυτή και **έως 18/8/2015**,
φαίνονται στους επόμενους πίνακες:

ΠΑΛΑΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΩΣ 18/8/2015

ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
έως 31/12/1992	15	42
1993	15 1/2	42 1/2
1994	16	43
1995	16 1/2	43 1/2
1996	17	44
1997	17 1/2	44 1/2
από 1/1/1998 έως 31/12/2002	17 1/2	
2003	18	
2004	18 1/2	
2005	19	
2006	19 1/2	
2007	20	50
2008	20 1/2	
2009	21	
2010	21 1/2	
2011	22	
2012	22 1/2	
2013	23	
2014	23 1/2	
2015	24	52
2016	24 1/2	
2017 και μετά	25	

ΜΗΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
(ασφαλισμένες μέχρι 31/12/1982)

ΤΑΠ-ΟΤΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΑ ΝΕΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΠΟ 19/8/2015

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΕΣ ΜΕΧΡΙ 31/12/1982

Μητέρες ανηλίκου ή μητέρες ανίκανων παιδιών (50% και άνω)
ή σύζυγοι αναπήρων (67% και άνω).

Έτος συμπλήρωσης της ηλικίας	Χρόνος ασφάλισης	ηλικία σύνταξης
Έως 18/8/2015	24	52
52 ετών από 19/8 – 31/12/2015	24	55
52 ετών το 2016	24,5	56+9
52 ετών το 2017	25	58+5
52 ετών το 2018	25	60+2
52 ετών το 2019	25	61+10
52 ετών το 2020	25	63+7
52 ετών το 2021	25	65+3
52 ετών το 2022	25	67

Δηλαδή: μία μητέρα ανηλίκου πριν το 1983 που ήταν 52 ετών μέχρι 18/8/2015, είχε θεμελιωμένο δικαίωμα και αποχωρεί οποτεδήποτε. Εάν όμως συμπληρώνει τα 52 μετά τις 19/8/2015 και έως 31/12/2015, θα αποχωρήσει με τη νέα ηλικία συνταξιοδότησης δηλ. στα 55. Με τα 52 το 2016 συνταξιοδοτείται στα 56+9 μήνες κ. λ. π.

Επίσης όσες αποχωρούσαν **X.O.H.** θα αναζητήσουν το νέο όριο ηλικίας πλέον, ανάλογα με το πότε συμπληρώνουν τα απαιτούμενα έτη ασφάλισης όπως αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα και με ηλικία ανάλογα ποιο έτος συμπληρώνουν τα απαιτούμενα έτη ασφάλισης.

Π.χ. με τα 31 έτη από 19/8 – 31/12/2015 στα 55 + 11 μήνες, με τα 31,5 το 2016 στα 56+9 μήνες, με τα 32 το 2017 στα 57+8 μήνες κ.ο.κ..

**Πίνακας για την ίδια κατηγορία που αποχωρούσαν
με ανάλογο χρόνο ασφάλισης Χ.Ο.Η.**

Έτος συμπλήρωσης χρόνου ασφάλισης	ηλικία σύνταξης
με 31 έτη έως 18/8/2015	X.O.H.
με 31 έτη από 19/8-31/12/2015	55+11
με 31,5 έτη το 2016	56+9
με 32 έτη το 2017	57+8
με 32 έτη το 2018	58+6
με 32 έτη το 2019	59+5
με 32 έτη το 2020	60+3
με 32 έτη το 2021	61+2
με 32 έτη το 2022	62

ΜΗΤΕΡΕΣ/ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥ ΜΕ 5.500 Η.Α.

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 (παλαιό καθεστώς)

Β. Στις μητέρες ανήλικων παιδιών - ασφαλισμένες των τ. Ειδικών Ταμείων, οι καταστατικές διατάξεις των οποίων προέβλεπαν τη συνταξιοδότηση γυναικών με ανήλικα παιδιά εφαρμόζεται και η διάταξη της νομοθεσίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τη συνταξιοδότηση μητέρων ανήλικων παιδιών ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, το όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος κατά το οποίο η ασφαλισμένη συμπληρώνει τον προβλεπόμενο χρόνο ασφάλισης των **5.500 ημερών**, όπως φαίνεται στον πίνακα:

ΠΑΛΑΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ

	ΕΤΟΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΜΗΤΕΡΕΣ / ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992)	2010	5.500 ημέρες	55	50
	2011		57	52
	2012		60	55
	2013 και μετά		67	62

Σημειώνεται ότι για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων **δεν υπάρχει η δυνατότητα συνταξιοδότησης με αναστολή.**

Νέα όρια ηλικίας

Η νέα ηλικία συνταξιοδότησης στην κατηγορία αυτή προσδιορίζεται από τη στήλη ηλικία συνταξιοδότησης” στον πίνακα 2 του υπουργείου (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών) που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης του παλαιού ορίου ηλικίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΑ ΝΕΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΑΠΟ 19/8/2015

Μητέρες/ Χήροι πατέρες ανηλίκου με 5.500 η.α.

(18 έτη και 4 μήνες), πριν το 1983

Έτος συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη	Ηλικία σύνταξης με προϋποθέσεις 2010 πλήρης μειωμένη	Ηλικία σύνταξης με προϋποθέσεις 2011 πλήρης μειωμένη	Ηλικία σύνταξης με προϋποθέσεις 2012 πλήρης μειωμένη
Έως 18/8/2015	55 50	57 52	60 55
Από 19/8-31/12/2015	56,6 55	58,3 55	60,11 56,6
2016	58 56,9	59,6 56,9	61,9 58
2017	59,6 58,5	60,9 58,5	62,8 59,6
2018	61 60,2	62 60,2	63,6 61
2019	62,6 61,10	63,3 61,10	64,5 62
2020	64 62	64,6 62	65,3 62
2021	65,6 62	65,9 62	66,2 62
2022	67 62	67 62	67 62

Πως βρίσκεις τη νέα ηλικία συνταξιοδότησης.

Πότε έφευγες με το παλαιό όριο;

Με προϋποθέσεις του 2010, 2011 ή 2012;

Έφευγες π.χ. με πλήρη στα 55 με προϋποθέσεις του 2010.

Πας στην πρώτη στήλη και κάθετα που είναι τα έτη και αναζητάς το έτος που συμπληρώνεται η ηλικία των 55 που θα αποχωρούσες.

Αφού βρεθεί το κατάλληλο έτος που συμπληρώνεις την παλαιά ηλικία, μετά, πας στην οριζόντια γραμμή του έτους αυτού και βλέπεις το νέο όριο ηλικίας κάτω από το αντίστοιχο έτος που θεμελίωνες πριν για πλήρη ή μειωμένη.

Το ίδιο κάνεις π.χ. και για το νέο όριο για μειωμένη που είναι τα 50 για το 2010, εάν δεν την είχες μέχρι 18/8/2015 αλλά μέχρι 31/12/2015 που είναι τα 55.

Παράδειγμα:

Μητέρα ανηλίκου με προϋποθέσεις του 2010, αποχωρούσε στα 55 με πλήρη και στα 50 με μειωμένη σύνταξη.

Συμπληρώνει τα 50 για μειωμένη στις 1/11/2015 δηλ. μετά την 19/8/2015.

Πάει στη πρώτη στήλη και βλέπει ποιο έτος το συμπληρώνει την ηλικία των 50, που το συμπληρώνει την 1/11/2015 δηλ. μετά τις 19/8/2015.

Το νέο όριο ηλικίας πλέον είναι τα 55 άμεσα.

Μπορεί να αποχωρήσει πλέον όταν συμπληρώσει τα 55 με μειωμένη δηλ. το 2020.

Για πλήρη σύνταξη αποχωρεί με την ηλικία που προβλέπεται το έτος που συμπληρώνει τα 55 δηλ. το 2020 που το νέο όριο για πλήρη είναι τα 64.

Πάει στην πρώτη στήλη και βλέπει ποιο έτος συμπληρώνει τα 55.

Τα 55 τα συμπληρώνει το 2020 εφόσον το 2015 είναι 50 ετών.

Η νέα ηλικία είναι τα 64 για πλήρη σύνταξη, που γίνεται το 2029...
Η ασφαλισμένη αυτή, με το παλαιό σύστημα μπορούσε να πάρει μειωμένη σύνταξη το 2015 στα 50 και πλήρη σύνταξη το 2020 στα 55.

Αποχωρεί μετά από 5 χρόνια για μειωμένη με 30% πρόστιμο... και μετά από 14 χρόνια στα 64 με πλήρη σύνταξη.

5 χρόνια επί πλέον για τη μειωμένη και 9 για την πλήρη σύνταξη.

Η αύξηση του ορίου ηλικίας εξελίσσεται ανάλογα ποιο έτος συμπληρώνεται το αντίστοιχο όριο για πλήρη ή για μειωμένη.

Εάν η ασφαλισμένη αυτή είχε συμπληρώσει τα 50 μέχρι 18/8/2015 μπορεί να πάρει μειωμένη σύνταξη άμεσα και με πρόστιμο 30% στην Εθνική σύνταξη.

Την ίδια μέθοδο ακολουθείτε σε όλους του πίνακες για να βρείτε το νέο όριο ηλικίας ανάλογα με το έτος που συμπληρώνεται το παλαιό όριο συνταξιοδότησης για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη.

**Γυναίκες έγγαμες με ενήλικα παιδιά
ή χωρίς παιδιά (πριν το 1983)**

Έτος συμπλήρωσης της ηλικίας (60 ή 55) και του χρόνου ασφάλισης	Ηλικία για πλήρη σύνταξη	Ηλικία για μειωμένη σύνταξη
60 ή 55 το 2010: με 24 έτη	60	55
60 ή 55 το 2011: με 24,5 έτη	61	56
60 ή 55 το 2012: με 25 έτη	62	57
60 ή 55 το 2013 και μετά: με 25 έτη	67	62

**Γυναίκες έγγαμες με ενήλικα παιδιά ή χωρίς παιδιά
(πριν το 1983) Χ.Ο.Η και με ηλικία από 19/8/2015**

Χρόνος ασφάλισης και έτος συμπλήρωσης	Ηλικία σύνταξης
2010: 31 έτη	Χ.Ο.Η.
2011: 31,5 έτη	Χ.Ο.Η.
2012: 32 έτη	Χ.Ο.Η.
2013: 32 έτη	Χ.Ο.Η.
Με τα 32 έτη έως 18/8/2015	Χ.Ο.Η.
με τα 32 19/8 έως 31/12/15	55+11
με τα 32 το 2016:	56+9
με τα 32 το 2017:	57+8
με τα 32 το 2018:	58+6
με τα 32 το 2019:	59+5
με τα 32 το 2020:	60+3
με τα 32 το 2021:	61+2
με τα 32 το 2022:	62

Γυναικες γενικα έως το 1992 με 25ετια

ανάλογα πότε συμπληρώνουν την ηλικία των 60 ή 55 ετών

Έτος συμπλήρωσης των 60 ή 55 ετών	Χρόνος ασφάλισης	Ηλικία για πλήρη	Ηλικία για μειωμένη
2010: 60 ή 55	25	60	55
2011: 60 ή 55	25	61	56
2012: 60 ή 55	25	62	57
2013: 60 ή 55	25	67	62

ΜΗΤΕΡΕΣ ΤΡΙΤΕΚΝΕΣ/3τεκνοι χρονοι/3τεκνοι διαζευγμενοι

Προγενέστερο του ν. 4336/2015, παλαιό καθεστώς

Για τη συνταξιοδότηση των μητέρων 3 τουλάχιστον παιδιών ή των πατέρων 3 τουλάχιστον παιδιών που είναι χήροι ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση και έχουν ασφαλιστεί για πρώτη φορά μέχρι και 31/12/1992, το απαιτούμενο όριο ηλικίας μέχρι την 18/8/2015 είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης χρόνου ασφάλισης 20 ετών.

Μέχρι και την και την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, δηλαδή μέχρι και την 18/8/2015:

η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή η ασφαλισμένη μητέρα 3 τουλάχιστον παιδιών (ή ο πατέρας 3 τουλάχιστον παιδιών σύμφωνα με τα προηγούμενα) έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (20 έτη) και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση όριο ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται,

η κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή η ασφαλισμένη μητέρα 3 τουλάχιστον παιδιών (ή ο πατέρας 3 τουλάχιστον παιδιών σύμφωνα με τα προηγούμενα) έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (20 έτη) χωρίς να έχει και την απαιτούμενη ηλικία (άρα, έχει δικαίωμα

λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου ορίου ηλικίας, όπου αυτό απαιτείται).

Όσον αφορά στους διαζευγμένους πατέρες 3 τουλάχιστον παιδιών, για την κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος απαιτείται να συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις που θέτει η παρ. 6 του άρθρου 144 του ν. 3655/2008.

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 είναι:

ΠΑΛΑΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΩΣ 18/8/2015

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΜΗΤΕΡΕΣ 3 ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ή πατέρες 3 τουλάχιστον παιδιών που είναι χήροι ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση) (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	20	ΑΟΗ
	2011		52
	2012		55
	2013 και μετά		67

Νέα όρια ηλικίας από 19/8/2015

Η νέα ηλικία συνταξιοδότησης στην κατηγορία αυτή προσδιορίζεται στον παρακάτω πίνακα.

Γυναίκες με 3 τουλάχιστον παιδιά ή χήροι πατέρες ανηλίκου ή διαζευγμένοι με 3 παιδιά (ανήλικο), με 20ετία και όριο ηλικίας.

Έτος συμπλήρωσης της αντίστοιχης ηλικίας	Έτος συμπλήρωσης 20ετίας 2010 πλήρης	Έτος συμπλήρωσης της 20ετίας και νέα ηλικία σύνταξης 2011 πλήρης	Έτος συμπλήρωσης 20ετίας και νέα ηλικία σύνταξης 2012 πλήρης
Έως 18/8/2015	X.O.H.	52	55
Έως 31/12/2015	X.O.H.	55	56,6
2016 και μετά	X.O.H.	56,9	58
2017		58,5	59,6
2018	.	60,2	61
2019		61,10	62,6
2020		63,7	64
2021		65,3	65,6
2022		67	67

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Μητέρα 3 παιδιών, ασφαλισμένη στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ πριν την 1/1/1993, που το 2012 είχε 20 έτη ασφάλισης και ήταν 51 ετών → Θα θεμελίωνε δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας της (το 2016). Η γυναίκα αυτή, μπορεί να πάρει πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 58ου έτους της ηλικίας της (όπως προκύπτει από τη στήλη του έτους 2016 –κατά το οποίο συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας της και τη γραμμή της ηλικίας των 55 του πίνακα 2).
2. Πατέρας 3 παιδιών, διαζευγμένος, ασφαλισμένος πριν την 1/1/1993 που το 2015 έχει 20 έτη ασφάλισης, έχει λάβει την επιμέλεια των ανήλικων παιδιών του και είναι 54 ετών → Θα θεμελίωνε δικαίωμα λήψης πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας του. Το νέο όριο ηλικίας παραμένει το 67ο (όπως προκύπτει από τον πίνακα 2 του υπουργείου για όσους συμπληρώνουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης μετά το 2021).

ΑΓΑΜΕΣ/ΧΗΡΕΣ/ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΕΣ

(πριν το 1983)

ΝΕΑ ΗΛΙΚΙΑ ΑΠΟ 19/8/2015 ΑΝΑΛΟΓΑ

ΜΕ ΤΟ ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ 35ΕΤΙΑΣ

Έτος συμπλήρωσης της 35ετίας	Ηλικία σύνταξης
Με 35ετία έως 18/8/2015	X.O.H.
Με την 35ετία έως 31/12/2015	58+6
Με την 35ετία το 2016	59
Με την 35ετία το 2017	59+6
Με την 35ετία το 2018	60
Με την 35ετία το 2019	60+6
Με την 35ετία το 2020	61
Με την 35ετία το 2021	61+6
Με την 35ετία το 2022	62

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ 15ΕΤΙΑ ΠΛΗΡΗΣ

60 ετών το 2010: στα 60

60 ετών το 2011: στα 61

60 ετών το 2012: στα 62

60 ετών από 1/1/2013 και μετά: στα 67

ΑΝΔΡΕΣ

ΑΝΔΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΠΡΙΝ ΤΟ 1983

Προγενέστερο του ν. 4336/2015, παλαιό καθεστώς

Μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 οι πριν το 1983 ασφαλισμένοι (άνδρες και γυναικες) στα τ. ειδικά ταμεία θεμελιώνουν δικαιώμα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης ανεξάρτητα από την ηλικία τους (X.O.H.)

X.O.H. με την 35ετία έως 18/8/2015

Νέα όρια ηλικίας

ΝΕΑ ΗΛΙΚΙΑ ΜΕΤΑ ΤΑ 58 ΑΠΟ 19/8/2015

ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΕΤΟΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ 35ΕΤΙΑΣ

Έτος συμπλήρωσης της 35ετίας ή X.O.H.*	Ηλικία σύνταξης
Με 35ετία έως 18/8/2015	X.O.H.*
Με την 35ετία από 19/8/2015 – 31/12/2015	58+6
Με την 35ετία το 2016	59
Με την 35ετία το 2017	59+6
Με την 35ετία το 2018	60
Με την 35ετία το 2019	60+6
Με την 35ετία το 2020	61
Με την 35ετία το 2021	61+6
Με την 35ετία το 2022	62

*Η 35ετία X.O.H. ισχύει μέχρι 18/8/2015 και εφόσον υπάρχει μέχρι τότε, το συνταξιοδοτικό δικαίωμα ασκείται οποτεδήποτε.

ΑΝΔΡΕΣ ΜΕ 25ΕΤΙΑ ΜΕΧΡΙ 31/12/2012

Ανάλογα ποιο έτος συμπληρώνεται η ηλικία των 65 ετών για πλήρη ή των 60 ετών για μειωμένη σύνταξη από 19/8/2015 και μετά.

Έτος συμπλήρωσης των 65 ή 60 ετών	Ηλικία για πλήρη σύνταξη	Ηλικία για μειωμένη σύνταξη
65 ή 60 ετών έως 18/8/2015	65	60
65 ή 60 ετών έως 31/12/2015	65+3* μήνες	60+11* μήνες
65 ή 60 ετών το 2016	65+6	61+9
65 ή 60 ετών το 2017	65,9	62
65 ή 60 ετών το 2018	66	62
65 ή 60 ετών το 2019	66,3	62
65 ή 60 ετών το 2020	66,6	62
65 ή 60 ετών το 2021	66,9	62
65 ή 60 ετών το 2022	67	62

ΑΝΔΡΕΣ ΜΕ 25ΕΤΙΑ

Με 25ετία από 1/1/2013 και μετά

67 πλήρης

62 μειωμένη

ΑΝΔΡΕΣ ΜΕ 15ΕΤΙΑ

Η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος απαιτεί και ηλικία και έτη ασφάλισης.

Με 15ετία και 65 ετών μέχρι 31/12/2012: **στα 65**

Με 15ετία ή και 65 ετών από 1/1/2013 και μετά: **στα 67**

Για μειωμένη λόγω γήρατος, απαιτούνται τουλάχιστον 750 ένσημα (2,5 έτη) την τελευταία 5ετία πριν την αίτηση συνταξιοδότησης.

ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

35ΕΤΙΑ ΚΑΙ ΜΕ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΟΠΟΤΕΔΗΠΟΤΕ

Σύμφωνα με νέα ρύθμιση, καταργήθηκε το όριο ηλικίας των 58 ετών που προβλέπονταν μέχρι τώρα για αναγνώριση και θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος με χρόνο στρατού και αυτό πλέον μπορεί να γίνει άσχετα με το όριο ηλικίας την περίοδο αναγνώρισης, οποτεδήποτε, οπότε ο ασφαλισμένος μπορεί να το κάνει - με το ανάλογο κόστος βέβαια πλέον, 25,62%/μήνα -, κατοχυρώνοντας ή θεμελιώνοντας δικαίωμα συνταξιοδότησης σε μικρότερο όριο ηλικίας **αλλά**

πάντα μετά τα 58 με επί πλέον 6μηνα στην ηλικία ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της 35ετίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Άνδρας, ασφαλισμένος στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ πριν το 1983 ο οποίος το 2015 είναι 56 ετών και έχει 33 έτη ασφάλισης → Θα θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης (με πλήρη σύνταξη), **με το παλαιό καθεστώς, ανεξάρτητα από την ηλικία του με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης (X.O.H.).**

Για τον προσδιορισμό των νέων προϋποθέσεων συνταξιοδότησής του:

Εάν συμπληρώσει 35 έτη ασφάλισης το 2017 θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση ηλικίας 59 ετών και 6 μηνών (όπως προκύπτει από τη στήλη του έτους 2017 –οπότε και συμπληρώνει το χρόνο ασφάλισης των 35 ετών- και τη γραμμή ηλικίας 58 του πίνακα 1).

Εναλλακτικά, μπορεί να αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο στρατιωτικής υπηρεσίας, προκειμένου να θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης σε μικρότερη ηλικία:

αναγνωρίζοντας **ένα (1) έτος στρατιωτικής υπηρεσίας το 2015, συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης το 2016 και θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση του 59ου έτους της ηλικίας του, ενώ αναγνωρίζοντας **δύο (2) έτη στρατιωτικής υπηρεσίας το 2015, συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης το 2015 και θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση ηλικίας 58 ετών και 6 μηνών****

2. Άνδρας, ασφαλισμένος στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ πριν το 1983 ο οποίος την 31/12/2015 είναι 58 ετών και έχει 33 έτη ασφάλισης → θα θεμελίωνε δικαίωμα συνταξιοδότησης (με πλήρη σύνταξη), ανεξάρτητα από την ηλικία του με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης.

Για τον προσδιορισμό των νέων προϋποθέσεων συνταξιοδότησής του:

Εάν συμπληρώσει 35 έτη ασφάλισης το 2017 θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με το νέο καθεστώς με τη συμπλήρωση ηλικίας 59 ετών και 6 μηνών -το 2017- (όπως προκύπτει από τη στήλη του έτους 2017 – οπότε και συμπληρώνει το χρόνο ασφάλισης των 35 ετών- και τη γραμμή ηλικίας 58 του πίνακα 1).

Εναλλακτικά, μπορεί να αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο στρατιωτικής υπηρεσίας προκειμένου να θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης σε μικρότερη ηλικία:

- αναγνωρίζοντας **ένα (1) έτος** στρατιωτικής υπηρεσίας το 2015, συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης το 2016 και θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση του 59ου έτους της ηλικίας του (το 2016), ενώ
- αναγνωρίζοντας **δύο (2) έτη** στρατιωτικής υπηρεσίας το 2015, συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης το 2015 και θεμελιώνει δικαίωμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση ηλικίας 58 ετών και 6 μηνών (το 2016).

Σύμφωνα λοιπόν με την σχετική εγκύλιο και την εφαρμογή της νέας ρύθμισης από το ΤΑΠ-ΟΤΕ, ο χρόνος του στρατού αναγνωρίζεται πλέον οποτεδήποτε, συνδυάζεται με το όριο ηλικίας των 58 ετών και ο συνολικός χρόνος εξαγοράς μετράει για τη συμπλήρωση της 35ετίας ανάλογα με το έτος αίτησης αναγνώρισης του στρατού και τις προϋποθέσεις θεμελίωσης του έτους αυτού.

Β ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1983 – 1992)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ (πλήρης σύνταξη)

ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της ηλικίας και της 35ετίας

Έτος συμπλήρωσης της ηλικίας	Όριο ηλικίας και έτη ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της 35ετίας για σύνταξη		
	2010	2011	2012
Έως 18/8/2015	58 + 35 έτη	58 + 36 έτη	59* + 37 έτη
58 ή 59* ετών από 19/8 – 31/12/2015	58,6 μήνες	58,6 μήνες	59,5* μήνες
58 ή 59 ετών το 2016	59	59	59,9
58 ή 59 ετών το 2017	59,6	59,6	60,2
58 ή 59 ετών το 2018	60	60	60,6
58 ή 59 ετών το 2019	60,6	60,6	60,11
58 ή 59 ετών το 2020	61	61	61,3
58 ή 59 ετών το 2021	61,6	61,6	61,8
58 ή 59 ετών το 2022	62	62	62

* η ηλικία των 59 ετών αφορά όσους είχαν την 35ετία το 2012 (και με πλασματικά έτη).

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ 40 +62

Με την 35ετία από 1/1/2013 και μετά και με πλασματικά έτη, ισχύουν τα γενικά όρια ηλικίας για πλήρη σύνταξη που απαιτείται να συνυπάρχουν τόσο τα **έτη ασφάλισης (40)**, όσο και το **όριο ηλικίας των 62** για συνταξιοδότηση για κάθε κατηγορία και πλήρης στα 67 με λιγότερα από 40 έτη ασφάλισης.

Με λιγότερα από 40 έτη ασφάλισης, μειωμένη στα 62 και με 750 ένσημα την τελευταία 5ετία πριν τη συνταξιοδότηση.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ (1983 – 1992)

Μητέρες ανήλικων παιδιών ασφαλισμένες για πρώτη φορά το διάστημα 1/1/1983 -31/12 1992 με 25ετία καθώς και χήροι πατέρες ανηλίκου.

Προγενέστερο του ν. 4336/2015 καθεστώς

Α. Για τη συνταξιοδότηση των μητέρων ασφαλισμένων για πρώτη φορά κατά το χρονικό διάστημα 1/1/1983 έως 31/12/1992, το απαιτούμενο όριο ηλικίας (για λήψη πλήρους ή μειωμένης σύνταξης) μέχρι 18/8/2015 είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης χρόνου ασφάλισης 25 ετών.

Σημειώνεται ότι για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων υπάρχει η δυνατότητα συνταξιοδότησης με αναστολή (δηλαδή η έκδοση συνταξιοδοτικής απόφασης με τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης στην οποία ορίζεται ότι η σύνταξη θα αρχίσει να καταβάλλεται με τη συμπλήρωση του απαιτούμενου ορίου ηλικίας για λήψη πλήρους σύνταξης)

Μέχρι και την και την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, δηλαδή μέχρι και την 18/8/2015:

- × η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή η ασφαλισμένη μητέρα ανήλικου παιδιού έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (25 έτη) έχοντας ανήλικο παιδί και ότι έχει συμπληρώσει και το κατά περίπτωση απαιτούμενο όριο ηλικίας.**

- × η κατοχύρωση προϋποθέσεων συνταξιοδότησης προϋποθέτει ότι σε κάποια χρονική στιγμή μέχρι 31/12/2012 η ασφαλισμένη μητέρα ανήλικου παιδιού έχει συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης (25 έτη) έχοντας ανήλικο παιδί χωρίς να έχει και την απαιτούμενη ηλικία (άρα, έχει δικαίωμα λήψης σύνταξης με τη συμπλήρωση του κατά περίπτωση απαιτούμενου ορίου ηλικίας).**

Σημειώνεται ότι οι διατάξεις που αφορούν στη συνταξιοδότηση μητέρων ανήλικων παιδιών που ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά κατά την περίοδο 1983-

1992 έχουν εφαρμογή και στους χήρους πατέρες ανήλικων παιδιών **που ασφαλίστηκαν για πρώτη φορά κατά την ίδια χρονική περίοδο.**

Για τις περιπτώσεις όπου η θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος των ασφαλισμένων αυτής της κατηγορίας πραγματοποιείται μέχρι και την **18/8/2015**, οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης είναι:

ΠΑΛΑΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ (έως 18/8/2015)

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΜΗΤΕΡΕΣ / ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένοι κατά την περίοδο 1/1/1983- 31/12/1992)	2010	25	50	--
	2011		52	50
	2012		55	53
	2013 και μετά		67	62

ΝΕΑ ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ (από 19/8/2015)

Μητέρες / χήροι πατέρες ανηλίκου με 25ετία

Έτος συμπλήρωσης του αντίστοιχου ορίου ηλικίας για πλήρη ή μειωμένη	Έτος κατοχύρωσης και νέα ηλικία σύνταξης 2010 πλήρης	Έτος κατοχύρωσης και ηλικία σύνταξης 2011 πλήρης - μειωμένη	Έτος κατοχύρωσης και ηλικία σύνταξης 2012 πλήρης - μειωμένη
Μέχρι 18/8/2015	50	52 50	55 53
19/8 -31/12/2015	55	55 55	56,6 56,6
2016	56,9	56,9 56,9	58 58
2017	58,5	58,5 58,5	59,6 59,6
2018	60,2	60,2 60,2	61 61
2019	61,10	61,10 61,10	62,6 62
2020	63,7	63,7 62	64 62
2021	65,3	65,3 62	65,6 62
2022	67	67 62	67 62

Όσες ασφαλισμένες μητέρες συμπλήρωσαν την 25ετία με ανήλικο από 1/1/2013 και μετά, συνταξιοδοτούνται στα 67 με πλήρη σύνταξη και στα 62 με μειωμένη ή 40 + 62.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1. Μητέρα ασφαλισμένη στον ΤΑΠ-ΟΤΕ το 1987, που το 2012 έχει συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης, έχει κατά το χρόνο αυτό ανήλικο παιδί και είναι 51 ετών → κατοχύρωνε δικαίωμα για λήψη πλήρους σύνταξης με προϋποθέσεις που αντιστοιχούν στο έτος 2012, δηλαδή, με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας της ή μειωμένη με τη συμπλήρωση του 53ου.

Η γυναίκα αυτή, το 2015 είναι 54 ετών, οπότε μπορεί να πάρει πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 58ου έτους της ηλικίας της (όπως προκύπτει από τη στήλη του έτους 2016 –κατά το οποίο συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας της και τη γραμμή της ηλικίας των 55 του πίνακα 2) ή με μειωμένη σύνταξη το 2015 (αφού έχει ήδη συμπληρώσει το 53ο έτος της ηλικίας της θεμελιώνοντας δικαίωμα για λήψη μειωμένης σύνταξης πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015). Στην περίπτωση που

επιλέξει να συνταξιοδοτηθεί με μειωμένη σύνταξη η μείωση του ποσού της σύνταξής της θα είναι 30% ($\frac{1}{200}$ για κάθε μήνα που υπολείπεται του ορίου ηλικίας για πλήρη συνταξιοδότηση μέχρι το πολύ 30%) για όσο θα λαμβάνει τη σύνταξή της.

2. Μητέρα ασφαλισμένη το 1992, που το 2015 συμπληρώνει 17 έτη ασφάλισης, έχει ανήλικο παιδί και είναι 50 ετών → δεν έχει θεμελιώσει δικαιώμα συνταξιοδότησης πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015, μπορεί, επομένως, να συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη σε ηλικία 67 ετών ή με μειωμένη με τη συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας της (όπως προκύπτει από τον σχετικό πίνακα 2 για όσους συμπληρώνουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης μετά το 2021, αλλά και όπως προβλέπεται από το προγενέστερο του ν. 4336/2015 νομοθετικό πλαίσιο).

Ασφαλισμένη με 23 έτη το 2012 και ανήλικο τέκνο που συμπληρώνει το 55° έτος το 2018. Μπορεί να αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο (εκτός των παιδιών) και να συμπληρώσει 25ετία το 2012. Έτσι θα συνταξιοδοτηθεί με το όριο ηλικίας του 2018 για πλήρη σύνταξη που είναι το 61° έτος.

Επειδή όμως θα έχει συμπληρώσει το 53° έτος το 2016 μπορεί να αποχωρήσει με μειωμένη όταν πιάσει το νέο όριο ηλικίας που είναι το 58° έτος. Η μείωση θα είναι μόνο 10% γιατί το όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη το 2016 είναι το 58° έτος για όσες συμπληρώνουν το 55° έτος.

Αν δεν έχει τη δυνατότητα εξαγοράς πλασματικού χρόνου, τότε θα αποχωρήσει στα 62 για μειωμένη ή στα 67 για πλήρη σύνταξη. Κερδίζει λοιπόν την έξοδο ως και 9 χρόνια νωρίτερα και με τη μικρότερη δυνατή ποινή δηλαδή με ένα 10% μείον στη σύνταξη.

Ασφαλισμένη που γίνεται 52 ετών το 2016, θα βγεί με πλήρη σύνταξη στα 56 και 9 μήνες εφόσον είχε το 2011 ανήλικο τέκνο και 25ετία. Μπορεί να αποχωρήσει όμως κα το 2016 με μειωμένη καθώς έχει συμπληρώσει το 50° έτος που είναι το όριο για την πρόωρη σύνταξη μητέρων με διατάξεις του 2011. Σε αυτή την περίπτωση η μείωση της σύνταξης θα υπολογιστεί με βάση το όριο για πλήρη που είναι 56 και 9 μήνες. Δηλαδή θα έχει περικοπή 28,5% γιατί η ηλικία αποχώρησης (52 το 2016) απέχει 4,9 έτη από το νέο όριο για πλήρη σύνταξη. Οπότε η μείωση είναι 6% για κάθε έτος (24% για τα 4 χρόνια) και 4,5% για τους 9 μήνες, δηλαδή 28,5% συνολική περικοπή.

ΜΗΤΕΡΕΣ/ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕ 5.500 Η.Α.

Στις μητέρες ανήλικων παιδιών - ασφαλισμένες των τ. Ειδικών Ταμείων οι καταστατικές διατάξεις των οποίων προέβλεπαν τη συνταξιοδότηση γυναικών με ανήλικα παιδιά εφαρμόζεται και η διάταξη της νομοθεσίας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για τη συνταξιοδότηση μητέρων ανήλικων παιδιών ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, το όριο ηλικίας για συνταξιοδότηση είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος κατά το οποίο η ασφαλισμένη συμπληρώνει τον προβλεπόμενο χρόνο ασφάλισης των 5.500 ημερών, όπως φαίνεται στον πίνακα:

ΠΑΛΑΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ μέχρι 18/8/2015

	ΕΤΟΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
			ΓΙΑ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ	ΓΙΑ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ
ΜΗΤΕΡΕΣ / ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992)	2010	5.500 ημέρες	55	50
	2011		57	52
	2012		60	55
	2013 και μετά		67	62

Σημειώνεται ότι για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων **δεν υπάρχει** η δυνατότητα συνταξιοδότησης **με αναστολή**.

Νέα όρια ηλικίας από 19/8/2015

Η νέα ηλικία συνταξιοδότησης στην κατηγορία αυτή προσδιορίζεται από τη στήλη “ηλικία συνταξιοδότησης” στον πίνακα 2 του υπουργείου και όπως αναλύεται στον παρακάτω πίνακα (αφού ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης είναι μικρότερος των 35 ετών) που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης του παλαιού ορίου ηλικίας.

Μητέρες/χήροι πατέρες ανηλίκου με 5.500 η.α. (18 έτη +4 μήνες)

Έτος συμπλήρωσης ορίου ηλικίας για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη	Ηλικία σύνταξης με προϋποθέσεις 2010		Ηλικία σύνταξης με προϋποθέσεις 2011		Ηλικία σύνταξης με προϋποθέσεις 2012	
	πλήρης	μειωμένη	πλήρης	μειωμένη	πλήρης - μειωμένη	
Έως 18/8/2015	55	50	57	52	60	55
19/8 - 31/12/2015	56,6	55	58,3	55	60,11	56,6
2016	58	56,9	59,6	56,9	61,9	58
2017	59,6	58,5	60,9	58,5	62,8	59,6
2018	61	60,2	62	60,2	63,6	61
2019	62,6	61,10	63,3	61,10	64,5	62
2020	64	62	64,6	62	65,3	62
2021	65,6	62	65,9	62	66,2	62
2022	67	62	67	62	67	62

Ασφαλισμένη με ανήλικο τέκνο ως το 2012 αλλά με 20 έτη, μπορεί να αποχωρήσει με τις προϋποθέσεις μητέρων του ΙΚΑ, που προβλέπουν 18,3 έτη ασφάλισης ως το 2012 και ανήλικο τέκνο. Σε αυτή την περίπτωση για να αποφύγουν την αύξηση του ορίου ηλικίας πρέπει να είχαν συμπληρώσει το 55^ο ως το 60^ο έτος της ηλικίας τους μέχρι τις 18/8/2015 για να έχουν θεμελιωμένο δικαίωμα για πλήρη σύνταξη, ή από το 50^ο ως το 55^ο έτος για να πάρουν μειωμένη σύνταξη.

Μητέρες 3 τουλάχιστον παιδιών/3τεκνοι χήροι με ανήλικο/3τεκνοι διαζευγμένοι με ανήλικο

Προγενέστερο του ν. 4336/2015, παλαιό καθεστώς

Για τη συνταξιοδότηση των μητέρων 3 τουλάχιστον παιδιών ή των πατέρων 3 τουλάχιστον παιδιών που είναι χήροι ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση και έχουν ασφαλιστεί για πρώτη φορά μέχρι και 31/12/1992, το απαιτούμενο όριο ηλικίας μέχρι την 18/8/2015 είναι αυτό που αντιστοιχεί στο έτος συμπλήρωσης χρόνου ασφάλισης 20 ετών. Όσον αφορά στους διαζευγμένους πατέρες 3 τουλάχιστον παιδιών, για την κατοχύρωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος απαιτείται να συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις που θέτει η παρ. 6 του άρθρου 144 του ν. 3655/2008.

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015 είναι:

ΠΑΛΑΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ μέχρι 18/8/2015

	ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
ΜΗΤΕΡΕΣ 3 ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΩΝ (ή πατέρες 3 τουλάχιστον παιδιών που είναι χήροι ή διαζευγμένοι και έχουν την επιμέλεια των ανήλικων ή ανίκανων παιδιών με δικαστική απόφαση) (ισχύει για όλες τις μέχρι 31/12/1992 ασφαλισμένες)	2010	20	ΑΟΗ
	2011		52
	2012		55
	2013 και μετά		67

Νέα όρια ηλικίας από 19/8/2015

Γυναίκες με 3 τουλάχιστον παιδιά ή χήροι 3τεκνοι πατέρες ανηλίκου

ή άνδρες διαζευγμένοι με 3 παιδιά και ανήλικο (**με 20ετία**)

Έτος συμπλήρωσης του αντίστοιχου ορίου ηλικίας για σύνταξη	Έτος συμπλήρωσης 20ετίας και ηλικία σύνταξης 2010 πλήρης	Έτος συμπλήρωσης 20ετίας και ηλικία σύνταξης 2011 πλήρης	Έτος συμπλήρωσης 20ετίας και ηλικία σύνταξης 2012 πλήρης
Έως 18/8/2015	X.O.H.	52	55
Από 19/8 – 31/12 // 2015	X.O.H.	55	56,6
2016	X.O.H.	56,9	58
2017	X.O.H.	58,5	59,6
2018	X.O.H.	60,2	61
2019	X.O.H.	61,10	62,6
2020	X.O.H.	63,7	64
2021	X.O.H.	65,3	65,6
2022	X.O.H.	67	67

Παραδείγματα

1. Μητέρα 3 παιδιών, ασφαλισμένη στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ πριν την 1/1/1993, που το 2012 είχε 20 έτη ασφάλισης και ήταν 51 ετών → Θα θεμελίωνε δικαιώμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας της (το 2016). Η γυναίκα αυτή, μπορεί να πάρει πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 58ου έτους της ηλικίας της (όπως προκύπτει από τη στήλη του έτους 2016 –κατά το οποίο συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας της και τη γραμμή της ηλικίας των 55 του πίνακα 2).

2. Πατέρας 3 παιδιών, διαζευγμένος, ασφαλισμένος πριν την 1/1/1993 στο ΤΑΠ-ΟΤΕ που το 2015 έχει 20 έτη ασφάλισης, έχει λάβει την επιμέλεια των ανήλικων παιδιών του και είναι 54 ετών → Θα θεμελίωνε δικαιώμα λήψης πλήρους σύνταξης με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας του. Το νέο όριο ηλικίας παραμένει το 67ο (όπως προκύπτει από τον πίνακα 2 για όσους συμπληρώνουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης μετά το 2021).

Γυναικες γενικα με 25ετια μέχρι 31/12/1992

ανάλογα πότε συμπληρώνουν την ηλικία των 60 ή 55 ετών

Έτος συμπλήρωσης των 60 ή 55 ετών	Χρόνος ασφάλισης	Ηλικία για πλήρη	Ηλικία για μειωμένη
2010: 60 ή 55	25	60	55
2011: 60 ή 55	25	61	56
2012: 60 ή 55	25	62	57
2013: 60 ή 55	25	67	62

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕ 15ΕΤΙΑ

Ανάλογα ποιο έτος συμπληρώνουν την ηλικία των 60 ετών

60 ετών το 2010: στα 60

60 ετών το 2011: στα 61

60 ετών το 2012: στα 62

60 ετών από 1/1/2013: στα 67

Όλες οι γυναικες που συμπλήρωσαν την ηλικία των 60 ετών από 1/1/2013 και μετά συνταξιοδοτούνται στα 67 με πλήρη σύνταξη.

ΑΝΔΡΕΣ (1983 – 1992)

ΑΝΔΡΕΣ ΜΕ ΠΛΗΡΗ ΣΥΝΤΑΞΗ (1983 – 1992)

ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της 35ετίας και της ηλικίας

Έτος συμπλήρωσης της ηλικίας	Όριο ηλικίας και έτη ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της 35ετίας για σύνταξη		
	2010	2011	2012
Έως 18/8/2015	58 + 35 έτη	58 + 36 έτη	59* + 37 έτη
58 ή 59* ετών από 19/8 – 31/12/2015	58,6 μήνες	58,6 μήνες	59,5* μήνες
58 ή 59 ετών το 2016	59	59	59,9
58 ή 59 ετών το 2017	59,6	59,6	60,2
58 ή 59 ετών το 2018	60	60	60,6
58 ή 59 ετών το 2019	60,6	60,6	60,11
58 ή 59 ετών το 2020	61	61	61,3
58 ή 59 ετών το 2021	61,6	61,6	61,8
58 ή 59 ετών το 2022	62	62	62

* η ηλικία των 59 ετών αφορά όσους είχαν την 35ετία το 2012 (και με πλασματικά έτη).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Με την 35ετία από 1/1/2013 και μετά και με πλασματικά έτη, ισχύουν τα γενικά όρια ηλικίας για πλήρη σύνταξη που απαιτείται να συνυπάρχουν, τόσο τα έτη ασφάλισης (40), όσο και το όριο ηλικίας των 62 για συνταξιοδότηση για κάθε κατηγορία.

Με λιγότερα από 40 έτη ασφάλισης συνταξιοδοτούνται στα 67 με πλήρη και στα 62 με μειωμένη αλλά στη μειωμένη απαιτούνται τουλάχιστον 750 ένσημα την τελευταία 5ετία.

ΑΝΔΡΕΣ ΜΕ 25ΕΤΙΑ

Ανάλογα ποιο έτος συμπληρώνεται η ηλικία των 65 ή 60 ετών από 19/8/2015 και μετά.

Έτος συμπλήρωσης των 65 ή 60 ετών	Ηλικία για πλήρη σύνταξη	Ηλικία για μειωμένη σύνταξη
65 ή 60 ετών έως 18/8/2015	65	60
65 ή 60 ετών έως 31/12/2015	65,3	60,11
65 ή 60 ετών το 2016	65,6	61,9
65 ή 60 ετών το 2017	65,9	62
65 ή 60 ετών το 2018	66	62
65 ή 60 ετών το 2019	66,3	62
65 ή 60 ετών το 2020	66,6	62
65 ή 60 ετών το 2021	66,9	62
65 ή 60 ετών το 2022	67	62

ΜΕ 25ΕΤΙΑ ΑΠΟ 1/1/2013 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

Πλήρης στα 67

Μειωμένη στα 62

ΑΝΔΡΕΣ ΜΕ 15ΕΤΙΑ

Με 15ετία και 65 ετών μέχρι 31/12/2012: στα 65

Με 15ετία ή 65 ή και τα δύο από 1/1/2013 και μετά: στα 67

Η μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος, απαιτεί 750 ένσημα τουλάχιστον την τελευταία 5ετία πριν την αίτηση συνταξιοδότησης.

Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

**ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ
ΑΠΟ ΤΗΝ 1/1/1993 ΚΑΙ ΜΕΤΑ
(ΝΕΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ)**

ΔΕΝ ΕΓΙΝΑΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΥΤΗ

**1. Για τους ασφαλισμένους/ες που συνταξιοδοτούνται
με 40 έτη ασφάλισης:**

**A. Σύμφωνα με τις προγενέστερες του ν. 4336/2015 διατάξεις ισχυαν οι
ακόλουθες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης:**

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
1.1.2011 έως 31.12.2012	40	60
από 1.1.2013 και μετά		62

**Οι ασφαλισμένοι/-ες της κατηγορίας αυτής, από 1.1.2013, συνταξιοδοτούνται
με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 62^{ου} έτους της ηλικίας.**

**B. Μετά το ν. 4336/2015 και την ανωτέρω σχετική Υ.Α., δεν τροποποιήθηκε η
προϋπόθεση συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής, η οποία ισχύει ήδη από
1.1.2013 (η πρόβλεψη αυτή υπήρχε στο ν.4093/2012).**

ΜΗΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ/ΧΗΡΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥ

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΑΠΟ 1/1/1993 ΚΑΙ ΜΕΤΑ

2. Για τις μητέρες ανηλίκων παιδιών (παρ. 17, περ. ε', του άρθρου 10 του ν.3863/2010 και υποπαράγραφος IA.4 της παραγράφου IA του άρθρου πρώτου του ν.4093/12):

Α. Σύμφωνα με τις προγενέστερες του ν. 4336/2015 διατάξεις ισχυαν οι ακόλουθες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης:

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ που απαιτούνται για συνταξιοδότηση	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείτο για πλήρη σύνταξη	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ που απαιτείτο για μειωμένη σύνταξη
2010	20	55	50
2011	20	55	50
2012	20	55	50
2013	20	67	62

Η δυνατότητα συνταξιοδότησης με τις εν λόγω προϋποθέσεις, παρέχεται μόνο στην περίπτωση που κατά τη συμπλήρωση των 20 ετών ημερών ασφάλισης συντρέχει και η ανηλικότητα του παιδιού.

Οι εν λόγω προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ισχύουν και για τους χήρους πατέρες ανηλίκων παιδιών.

Β. Μετά το ν. 4336/2015 και την ανωτέρω σχετική Υ.Α. δεν τροποποιήθηκε η προϋπόθεση συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής, η οποία ισχύει ήδη από 1.1.2013 και εφεξής, δηλαδή 20 έτη ασφάλισης, ανήλικο τέκνο και το 67° ή το 62° έτος της ηλικίας για τη λήψη πλήρους ή μειωμένης σύνταξης αντίστοιχα (η πρόβλεψη αυτή υπήρχε στο ν.4093/2012).

Σημειώνεται ότι, για την προϋπόθεση συνταξιοδότησης ως μητέρα ανήλικου παιδιού, όπως ίσχυε τα έτη 2010-2012, δεν προβλεπόταν δυνατότητα κατοχύρωσης, αλλά μόνο θεμελίωσης.

3. Για τους ασφαλισμένους που συνταξιοδοτούνται με 15 έτη ασφάλισης (παρ.1 άρθρο 24 του ν.2084/1992 και υποπαράγραφος ΙΑ.4 της παραγράφου ΙΑ του άρθρου πρώτου του ν.4093/12):

A. Σύμφωνα με τις προγενέστερες του ν. 4336/2015 διατάξεις ισχυαν οι ακόλουθες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης:

ΕΤΟΣ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	
		ΠΛΗΡΗΣ	ΜΕΙΩΜΕΝΗ
2012	15	65	60
2013	15	67	62

Στην περίπτωση λήψης μειωμένης σύνταξης, εξακολουθεί να ισχύει η ειδική πρόσθετη προϋπόθεση των 2,5 ετών ασφάλισης τουλάχιστον, την τελευταία πενταετία πριν την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης.

B. Μετά το ν. 4336/2015 και την κοινοποιούμενη Υ.Α. δεν τροποποιήθηκε η προϋπόθεση συνταξιοδότησης της κατηγορίας αυτής, η οποία ισχύει ήδη από 1.1.2013, (η πρόβλεψη αυτή υπήρχε στο ν.4093/2012).

Παράδειγμα:

Ασφαλισμένος/-η με συνολικό χρόνο ασφάλισης τουλάχιστον 15 ετών , από 1.1.2013 και εφεξής δικαιούται πλήρη ή μειωμένη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 67^{ου} ή του 62^{ου} έτους της ηλικίας αντίστοιχα (η πρόβλεψη αυτή υπήρχε ήδη από το ν. 4093/12 και δεν άλλαξε).

Στην περίπτωση της μειωμένης εξακολουθεί να ισχύει η προϋπόθεση των 2,5 τουλάχιστον ετών ασφάλισης την τελευταία πενταετία πριν την υποβολή της αίτησης για σύνταξη.

ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΥΖΥΓΟΥΣ/ ΓΟΝΕΙΣ/ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Με τις διατάξεις του άρθ. 37 του ν. 3996/2011 δόθηκε το δικαιώμα συνταξιοδότησης μετά από 25 έτη ασφάλισης ανεξάρτητα από την ηλικία τους στους συζύγους, γονείς ή αδελφούς αναπήρων, εφόσον πληρούνται οι συγκεκριμένες κατά περίπτωση προϋποθέσεις που περιγράφονται στην ανωτέρω σχετική νομοθεσία, όπως ισχύει.

Τι ορίζει το άρθρο 37 του ν.3996/2011.

Συνταξιοδότηση γονέων, συζύγων και αδελφών αναπήρων

1. Η παρ. 4 του άρθρου 5 του ν. 3232/2004 (Α' 48), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 61 του ν. 3518/2006 και τροποποιήθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 53 του ν. 3518/2006 και το άρθρο 140 του ν. 3655/2008, αντικαθίσταται ως εξής:

«4.α. Γονείς και αδέλφια ατόμων άγαμων με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, τα οποία δεν εργάζονται και δεν νοσηλεύονται σε ιδρύματα με δαπάνη ασφαλιστικού ή άλλου δημόσιου φορέα, καθώς και σύζυγοι αναπήρων με ποσοστό 80% και άνω, εφόσον έχουν διανύσει τουλάχιστον δεκαετή έγγαμο βίο, ασφαλισμένοι σε φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, θεμελιώνουν δικαιώμα συνταξιοδότησης με τη συμπλήρωση 7.500 ημερών εργασίας ή 25 ετών πραγματικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας και ανεξαρτήτως χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση.

Για τη συμπλήρωση του ανωτέρω προσδιοριζόμενου χρόνου λαμβάνεται υπόψη μόνο ο χρόνος στρατιωτικής θητείας που αναγνωρίζεται κατόπιν εξαγοράς κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 1358/1983 (Α' 64), ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών του άρθρου 6 του ν. 1483/1984 (Α' 153), που αναγνωρίζεται κατόπιν εξαγοράς κατά τα οριζόμενα στην παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 (Α' 115), όπως ισχύει κάθε φορά, καθώς και ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κύησης και λοχείας, με την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης ζ' του παρόντος άρθρου ως προς τους αναγνωριζόμενους χρόνους των ασφαλισμένων του ΟΓΑ.

Το δικαιώμα συνταξιοδότησης ασκείται διαζευκτικά από τον ένα γονέα ή, στην περίπτωση των αδελφών, από έναν αδελφό/ή σε έναν φορέα κύριας και σε έναν φορέα επικουρικής ασφάλισης, υπό τους όρους και προϋποθέσεις των επόμενων περιπτώσεων και δεν ισχύει για χορήγηση δεύτερης σύνταξης.

β. Για την άσκηση του δικαιώματος από το γονέα του ανάπηρου τέκνου, πρέπει, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για συνταξιοδότηση, ο έτερος γονέας να μην λαμβάνει ή να μη δικαιούται σύνταξη από οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή το Δημόσιο, να έχει συμπληρώσει τουλάχιστον 2.400 ημέρες ή 8 έτη πραγματικής

ασφάλισης εκ των οποίων 600 ημέρες ή 2 έτη τα τελευταία 4 χρόνια, σε φορείς κύριας ασφάλισης ή/και το Δημόσιο **ΚΑΙ ΝΑ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ**.

Αν ο γάμος λυθεί, το δικαιώμα ασκείται από τον γονέα που έχει την επιμέλεια του ανάπηρου παιδιού με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Αν το παιδί είναι ενήλικο, το δικαιώμα ασκείται από τον γονέα που είχε την επιμέλεια όσο ήταν ανήλικο. Αν η ενηλικίωση επήλθε πριν τη λύση του γάμου, το δικαιώμα ασκείται από έναν από τους δύο γονείς με τις προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης αυτής.

Σε περίπτωση που το ανάπηρο παιδί έχει τεθεί σε δικαστική συμπαράσταση λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή λόγω σωματικής αναπηρίας, με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, το δικαιώμα ασκείται από τον γονέα που έχει ορισθεί δικαστικός συμπαραστάτης.

γ. Για την άσκηση του δικαιώματος από τον αδελφό/ή πρέπει για τουλάχιστον μία πενταετία πριν την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως για συνταξιοδότηση:

αα) να έχει οριστεί δικαστικός συμπαραστάτης του/της αδελφού/ής με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής ή λόγω σωματικής αναπηρίας ή

ββ) ο/η με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω αδελφός/ή να συνοικεί αποδεδειγμένα και να τον βαρύνει. Κατά την υποβολή της αιτήσης συνταξιοδότησης οι δύο αδελφοί απαιτείται να είναι ορφανοί και από τους δύο γονείς ή ο εν ζωή γονέας να είναι ανάπηρος με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.

Σε περίπτωση παύσης της δικαστικής συμπαράστασης ή διακοπής της συνοίκησης, η σύνταξη διακόπτεται από την ημερομηνία της παύσης ή της διακοπής αντίστοιχα και επαναχορηγείται εφόσον συντρέξουν εκ νέου οι προϋποθέσεις του παρόντος.

ΟΡΙΑ ΗΛΙΚΙΑΣ

ΣΥΖΥΓΟΙ / ΓΟΝΕΙΣ / ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΝΑΠΗΡΩΝ	ΕΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (πραγματική ασφάλιση)	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ
Μέχρι 18/8/2015	25	Χ.Ο.Η.

Για την κατηγορία αυτή των ασφαλισμένων που δεν είχαν θεμελιώσει δικαιώμα συνταξιοδότησης μέχρι 18/8/2015 (δηλαδή δεν είχαν συμπληρώσει 25 έτη πραγματικής ή/και προαιρετικής ασφάλισης), η σταδιακή αύξηση του ορίου ηλικίας σύμφωνα με τον πίνακα 1 αρχίζει από το 55ο έτος της ηλικίας και η νέα ηλικία συνταξιοδότησης προκύπτει από τη γραμμή ηλικίας 55 του έτους κατά το οποίο συμπληρώνονται τα 25 έτη ασφάλισης (εφόσον, βέβαια, συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου).

ΣΥΖΥΓΟΙ/ΓΟΝΕΙΣ/ΑΔΕΛΦΟΙ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Πίνακας με τα νέα όρια ηλικίας

Έτος συμπλήρωσης 25ετίας	Ηλικία σύνταξης
Μέχρι 18/8/2015	X.O.H.
Από 18/8-31/12/2015	55+11
2016	56+9
2017	57+8
2018	58+6
2019	59+5
2020	60+3
2021	61+2
2022	62

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Μητέρα παιδιού με αναπηρία 67% (που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθ. 37 του ν. 3996/2011), ασφαλισμένη στο ΤΑΠ-ΟΤΕ, η οποία το 2015 είναι 60 ετών και συμπληρώνει 25 έτη ασφάλισης τον Δεκέμβριο του 2015 → δεν έχει θεμελιώσει δικαιώμα μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 4336/2015.

Το νέο όριο ηλικίας είναι 55 ετών και 11 μηνών (όπως προκύπτει από τη στήλη του έτους 2015 –οπότε και συμπληρώνει 25 έτη ασφάλισης- και τη γραμμή της ηλικίας 55 του πίνακα 1), ηλικία την οποία έχει ήδη συμπληρώσει η ασφαλισμένη, επομένως, μπορεί να συνταξιοδοτηθεί όταν συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Ως γνωστόν, με την παρ. 1 του άρθρου 53 του ν. 2084/1992 ορίζεται ότι οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των ασφαλισμένων των φορέων κύριας ασφάλισης ισχύουν και για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, στους οποίους υπάγονται οι ασφαλισμένοι.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν.4052/2012, οι ασφαλισμένοι του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ) δικαιούνται σύνταξης, εφόσον θεμελιώνουν αντίστοιχο δικαίωμα συνταξιοδότησης στον φορέα κύριας ασφάλισής τους για την αυτή αιτία και έχουν συμπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου που προβλέπει η νομοθεσία του αντίστοιχου φορέα κύριας ασφάλισής τους, καθώς και η γενικότερη νομοθεσία, όπως εκάστοτε ισχύουν. Κατά συνέπεια, οι μεταβολές στα όρια ηλικία συνταξιοδότησης από τους φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, που προβλέπονται στα άρθρα 1 και 2 του ν. 4336/2015 και στις Υπουργικές Αποφάσεις Φ.11321/οικ.47523/1570/23.10.2015 (Β' 2311, για τους ΦΚΑ) και 122900/0092/27.10.2015 (Β' 2325, για το Δημόσιο) ισχύουν και για το ΕΤΕΑ ως αντίστοιχο φορέα επικουρικής ασφάλισης.

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΝΕΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Ο ΝΕΟΣ ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

ΜΕΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΤΙΚΟ

Νόμος 4387/12/05/2016 και ν.4472/2017

Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Με αίτηση συνταξιοδότησης μετά τον νόμο 4387/12/05/2016 και το ν.4472/2017

Τι προβλέπει το άρθρο 2 που εισήχθη στον νέο νόμο για τον υπολογισμό των συντάξεων και άσχετα πότε θεμελίωσαν συνταξιοδοτικό δικαίωμα αλλά κάνουν αίτηση συνταξιοδότησης από την δημοσίευση του νέου νόμου και μετά δηλ. από 13/05/2017 και εφεξής.

Πως Θα υπολογιστούν οι συντάξεις που εκκρεμούν;

Τόσο οι εκκρεμείς συντάξεις όσο και εκείνες για τις οποίες υποβλήθηκαν αιτήσεις πριν από τη δημοσίευση του νόμου - δηλ. μέχρι και 12/05/2016 – στην εφημερίδα της κυβέρνησης, θα ισχύσουν ευνοϊκότεροι όροι συνταξιοδότησης γιατί θα υπολογιστούν με υψηλότερα ποσοστά αναπλήρωσης και με το προηγούμενο καθεστώς.

Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου 4387/2016, δηλ. από 13/05/2016 με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του νόμου αυτού, η κύρια σύνταξη εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας και εκ μεταβιβάσεως υπολογίζεται ως το άθροισμα δύο τμημάτων:

Πιο συγκεκριμένα προβλέπεται:

1) Βασική (εθνική) σύνταξη

Η εθνική σύνταξη δεν χρηματοδοτείται από ασφαλιστικές εισφορές αλλά απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό.

2) Αναλογική (ανταποδοτική) σύνταξη

Το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης υπολογίζεται βάσει των αποδοχών επί των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές και του ποσοστού αναπλήρωσης σύμφωνα με το σχετικό άρθρο του νόμου και όπως αναλύουμε παρακάτω στον τρόπο υπολογισμού των συντάξεων.

ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Η Εθνική Σύνταξη αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού Αποκλεισμού και δεν χρηματοδοτείται από ασφαλιστικές εισφορές αλλά απευθείας από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Αρμόδιος για την καταβολή της εθνικής σύνταξης είναι ο Ε.Φ.Κ.Α. Το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης αποσκοπεί στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης, όσο το δυνατόν εγγύτερα προς εκείνο που είχε ο εργαζόμενος κατά τη διάρκεια του εργασιακού του βίου...

Το ποσό της κανονισθείσας κατά τα ανωτέρω σύνταξης καταβάλλεται ανά μήνα, δώδεκα φορές το χρόνο.

Το κράτος έχει πλήρη εγγυητική υποχρέωση για το σύνολο των ασφαλιστικών παροχών...

Εθνική (Βασική) Σύνταξη

Πώς και σε ποιους δίνεται

Η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται σε όλους όσοι διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) έτη, μεταξύ του 15ου και του 67ου έτους της ηλικίας τους ή του έτους της ηλικίας τους στο οποίο, κατά τις οικείες διατάξεις, θεμελιώνουν δικαίωμα πλήρους σύνταξης.

Το ποσό της μειώνεται για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος κατά 1/40 για κάθε χρόνο που υπολείπεται των σαράντα (40) ετών διαμονής στην Ελλάδα, μεταξύ του 15ου και του 67ου έτους της ηλικίας.

Το ποσό της εθνικής σύνταξης μειώνεται αναλογικά στις περιπτώσεις θεμελιώσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος σε μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος ή λόγω αναπηρίας και μέχρι 30% σε σχέση με την ηλικία για πλήρη.

Η μείωση της εθνικής σύνταξης προκειμένου για τους ασφαλισμένους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη γήρατος, ανέρχεται σε 1/200 (0,5%)-6% το χρόνο για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας πλήρους συνταξιοδότησης και έως 30% το ανώτερο.

Για τους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω αναπηρίας με ποσοστό 67% έως και 79,99% χορηγείται το 75% της εθνικής σύνταξης, και με ποσοστό από 50% έως και 66,99% χορηγείται το 50% αυτής.

Οι προσαρμογές αυτές δεν έχουν εφαρμογή σε όσους συνταξιοδοτούνται με

τις διατάξεις του ν. 612/1977 (ΦΕΚ 164 Α`), καθώς και για τα πρόσωπα του τετάρτου εδαφίου της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 των άρθρων 1 και 26 του π. δ. 169/2007 (ΦΕΚ 210 Α`).

Στις περιπτώσεις χορήγησης σύνταξης λόγω θανάτου, το ποσό της εθνικής σύνταξης προσδιορίζεται για τον επιζώντα σύζυγο και κάθε συνδικαιούχο με βάση το δικαιούμενο ποσοστό σύνταξης λόγω θανάτου σύμφωνα διατάξεις του ασφαλιστικού φορέα προέλευσης, άλλως του κληρονομικού δικαίου.

Το καταβαλλόμενο σε αυτά ποσοστό, μετά τη διακοπή χορήγησης του, προστίθεται στο ποσοστό που χορηγείται στο δικαιούχο επιζώντα σύζυγο και έως το ποσοστό της δικαιούμενης σύνταξης. Σε περίπτωση επιμερισμού της εξ ίδιου δικαιώματος σύνταξης μεταξύ δικαιούχου και τέκνων, το ποσό της εθνικής σύνταξης κατανέμεται κατά τα ποσοστά του επιμερισμού.

Σε περίπτωση σώρευσης συντάξεων χορηγείται μία εθνική σύνταξη. Στην περίπτωση συνταξιούχου ή δικαιούμενου μιας πλήρους σε ποσό και μιας μειωμένης κύριας σύνταξης, το ποσό της χορηγούμενης εθνικής σύνταξης είναι πλήρες.

Για την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού η εθνική σύνταξη ορίζεται σε 384€ κάθε μήνα με 20 έτη ασφάλισης και 345€ με 15ετία.

Ανταποδοτική (Αναλογική) σύνταξη

Οι ασφαλισμένοι κύριας ασφάλισης δικαιούνται ανταποδοτικό μέρος σύνταξης, που προκύπτει με βάση τις συντάξιμες αποδοχές, το χρόνο ασφάλισης, όπως ορίζεται στο νόμο και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης υπολογιζόμενα επί του μέσου όρου των συντάξιμων αποδοχών ολόκληρου του εργασιακού βίου.

Για τους μισθωτούς, ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου κατά τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου από το 2002 και μετά.

Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης των αιτήσεων συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν μετά την έναρξη ισχύος του νόμου και εντός του 2016, ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη ο μέσος μηνιαίος μισθός – εισόδημα κατά τις ειδικότερες λοιπές προβλέψεις του σχετικού άρθρου, **που προκύπτει από το έτος 2002 και έως την υποβολή της αιτησης.**

Εφεξής, ετησίως η περίοδος αυτή αναφοράς αυξάνεται κατά ένα έτος.

Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου λαμβάνονται υπόψη:

Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές, **καθ' όλη τη**

διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου, λαμβανομένων υπόψη και των δώρων εορτών και του επιδόματος αδείας που τυχόν καταβλήθηκαν.

Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, **πλην του τελευταίου έτους ή τμήματος έτους**, κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης, προσαυξανόμενες κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Τι είναι η αναλογική – ανταποδοτική σύνταξη Ποια είναι τα ποσοστά αναπλήρωσης

Η αναλογική – ανταποδοτική - σύνταξη, θα είναι το δεύτερο μέρος της κύριας σύνταξης που συνδέεται με τις εισφορές που αναλογούν (μισθός ή εισόδημα) καθώς και τα έτη ασφάλισης που έχουν συμπληρωθεί μέχρι την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης και έχει περισσότερο ανταποδοτικό χαρακτήρα.
Ενιαίο θα είναι το ποσοστό αναπλήρωσης των συντάξιμων αποδοχών για όλους και θα κλιμακώνεται ανάλογα με την μισθολογική ή εισοδηματική κατηγορία.

Δηλαδή θα είναι υψηλότερο για τους χαμηλόμισθους και χαμηλότερο για τους υψηλόμισθους.

Για τους μισθωτούς, ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών όλου του ασφαλιστικού βίου από το 2002 και μετά,
(το πηλίκο του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές δια του συνολικού χρόνου ασφάλισης).

Το τελικό ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης υπολογίζεται με βάση κλιμακωτά ποσοστά αναπλήρωσης που εξαρτώνται από τον χρόνο ασφάλισης.

Για τα πρώτα 15 χρόνια ο συντελεστής είναι 0,77% κατ' έτος δηλ. 11,55% αναπλήρωση του συντάξιμου μισθού για 15 έτη ασφάλισης.

Παράδειγμα με 15ετία:

Με μισθό 1.000€ X 11,55% = 115,5€ αναλογική σύνταξη.

Εδώ προστίθεται και η εθνική σύνταξη των 345€ για τα 15 έτη για να έχουμε το τελικό ποσό της κύριας σύνταξης 460,5€.

Οι συντελεστές αναπλήρωσης της ανταποδοτικής σύνταξης έχουν ως εξής ανά έτος και Ζετία:

Από 0 - 15 έτη:	0,77% ανά έτος
Από 15,01 - 18:	0,84% ανά έτος
Από 18,01 - 21:	0,90 % ανά έτος
Από 21,01 - 24:	0,96% ανά έτος
Από 24,01 - 27:	1,03% ανά έτος
Από 27,01 - 30:	1,21% ανά έτος
Από 30,01 - 33:	1,42% ανά έτος
Από 33,01 - 36:	1,59% ανά έτος
Από 36,01 - 39:	1,80% ανά έτος
Από 39,01 – 42 και μετά	2% ανά έτος

Από 42 έτη ασφάλισης και μετά, το ανώτερο συνολικό ποσοστό αναπλήρωσης είναι έως 46,80%.

Αυτό σημαίνει όμως πως η ανταποδοτική σύνταξη σπάει σε κομμάτια ανάλογα με το πόσα χρόνια ασφάλισης έχει ο ασφαλισμένος και για κάθε ένα από τα έτη αυτά υπολογίζεται ξεχωριστά με διαφορετικό συντελεστή.

Στο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης σύμφωνα με τα έτη ασφάλισης, τις αποδοχές και τους ανάλογους συντελεστές, θα προστίθεται και η Εθνική σύνταξη των 345€ με 15ετία και 384€ με 20 έτη ασφάλισης τουλάχιστον όπως παρακάτω αναλυτικά ανά έτος μετά τα 15 έτη ασφάλισης αναφέρουμε.

**ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΠΙΝΑΚΕΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΣΟ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ**

Τα ποσά είναι χωρίς το επίδομα συζύγου 10% που ισχύει στο ΤΑΠ-ΟΤΕ, το οποίο καταργείται άλλωστε από 1/1/2019.

Επίσης οι πίνακες αναφέρουν αν είναι με κρατήσεις ή όχι.

Τα ακριβή ποσά της σύνταξης θα προκύψουν μετά την τελική έκδοση του τύπου και του τρόπου από το αρμόδιο υπουργείο και θα υπολογίζουν πλέον τα ταμεία αλλά οι συντάξεις είναι αυτές...

Ανταποδοτική σύνταξη

Έτη Ασφάλισης	Ποσοστό αναπλήρωσης
0 - 15	11,55%
15,01 - 16	12,39%
16,01 - 17	13,23%
17,01 - 18	14,07%
18,01 - 19	14,97%
19,01 - 20	15,87%
20,01 - 21	16,77%
21,01 - 22	17,73%
22,01 - 23	18,69%
23,01 - 24	19,65%
24,01 - 25	20,68%
25,01 - 26	21,71%
26,01 - 27	22,71%
27,01 - 28	23,95%
28,01 - 29	25,16%
29,01 - 30	26,37%
30,01 - 31	27,79%
31,01 - 32	29,21%
32,01 - 33	30,63%
33,01 - 34	32,32%
34,01 - 35	33,81%
35,01 - 36	35,40%
36,01 - 37	37,20%
37,01 - 38	39%
38,01 - 39	40,80%
39,01 - 40	42,80%
40,01 - 41	44,80%
42 +	46,80% πλαφόν

Εθνική (βασική) σύνταξη

**Με 15 έτη 345€
Με 16 έτη 353€
Με 17 έτη 361€
Με 18 έτη 368€
Με 19 έτη 376€
Από 20 έτη και πάνω 384€**

Δείτε πως είχαν διαμορφωθεί οι συντάξεις στο τέλος του 2016

Γήρατος	Θανάτου	Αναπηρικές
Εύρος ποσού	πλήθος	Μ.Ο.€
0,1- 500	649.586	372,49
500-1000	708.448	679,73
1000-1500	507.772	1.228,82
1500-2000	137.814	1.678,43
2000-2500	22.589	2.107,97
Άνω των 2500	2.326	3.315,34
ΣΥΝΟΛΟ	2.028.485	595.456

Για τις συντάξεις γήρατος, αν κάνουμε μία αναγωγή έχουμε τα εξής στοιχεία:

**Το 22% έχουν Μέσο Όρο 372,49€
Το 24,5% έχουν μέσο όρο 679,73€
Το 18% έχουν μ.ο 1.228,82€
Το 5% έχουν μ.ο. 1.678,43€
Το 0,8% έχουν μ.ο. 2.107,97€
Το 0,08% έχουν μ.ο. 3.315,34€**

ΠΑΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΙΔΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ

Από 1/1/2019 με το ν.4472/2017 καταργείται από τη σύνταξη το επίδομα συζύγου 10% στο τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ (παντού), ενώ τα επιδόματα τέκνων θα δίνονται με εισοδηματικά κριτήρια και πετσοκομμένα...

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Χωρίς κρατήσεις

Ο παρακάτω πίνακας είναι με παραδείγματα από τα 15 έως τα 40 έτη με την ανταποδοτική και τη βασική σύνταξη και χωρίς το επιδόμα συζύγου 10%.

Ποσοστό % αναπλήρωσης αναλογικής	Έτη ασφάλισης	Συντάξιμος μισθός 1.000€	Συντάξιμος μισθός 1.200€	Συντάξιμος μισθός 1.500€	Συντάξιμος μισθός 2.000€
11,55%	0,1 - 15	115,5	138,6	173.25	231
12,39	15,01- 16	468,9	493	539	592,8
13,23	16,01- 17	485,3	511,7	551	617,6
14,07	17,01 - 18	501,7	529,8	572	642,4
14,97	18,01 - 19	517,7	547,6	592,5	667,4
15,87	19,01 - 20	534,7	566,4	614	693,4
16,77	20,01 - 21	551,7	585,2	635	719
17,73	21,01 - 22	561	596,7	650	738
18,69	22,01 - 23	571	608	664	757
19,65	23,01 - 24	580,5	619,8	678	776
20,68	24,01 – 25	590,8	632	694	797
26,37	29,01 – 30	647,7	700	779	911
27,79	30,01 - 31	662	717	800	939
29,21	31,01 – 32	676	734	822	968
30,63	32,01 - 33	690	751	843	996
32,32	33,01 - 34	707	770	867	1.027
33,81	34,01 - 35	722	789	891	1.060
35,40	35,01 – 36	738	808	914	1.092
37,20	36,01 – 37	756	830,4	942	1.128
39,00	37,01 – 38	774	852	969	1.164
40,80	38,01 – 39	792	874	996	1.200
42,80	39, 01 - 40	812	898	1.026	1.240
44,80	40,01 - 41	832	922	1.056	1.280
46,80	41,01 42 +	852	946	1.086	1.320

Αναλυτικά παραδείγματα με έτη ασφάλισης και αποδοχές

Τα ποσά Εθνικής και Ανταποδοτικής σύνταξης

Με 40 έτη ασφάλισης (44,80%)

με εισφορά ασθένειας 6%, χωρίς φόρο και χωρίς επίδομα συζύγου 10%

Μέσος όρος αποδοχών	Αναλογική σύνταξη	Εθνική σύνταξη	Ποσό σύνταξης	Ποσοστό % αναπλήρωσης
1.200	537,6	384	866	72%
1.300	582,4	384	908,4	69,9%
1.400	627,2	384	950,5	67,9%
1.500	672	384	992,6	66,2%
1.600	716,8	384	1.034,7	64,7%
1.700	761,6	384	1.076,9	63,3%
1.800	806,4	384	1.119	62,2%
2.000	896	384	1.203	60,1%
2.100	940,8	384	1.245,3	59,3%
2.200	985,6	384	1.287,4	58,5%
2.300	1.030,4	384	1.329,5	57,8%
2.500	1.120	384	1.413,7	56,5%
3.000	1.344	384	1.624	54,1%

Με 35 έτη ασφάλισης (35,4%)

με εισφορά ασθένειας 6%, χωρίς φόρο και χωρίς επίδομα συζύγου 10%

Μέσος όρος αποδοχών	Αναλογική σύνταξη	Εθνική σύνταξη	Ποσό σύνταξης	Ποσοστό % αναπλήρωσης
1.100	389,4	384	727	66,1%
1.200	424	384	760	63,3%
1.300	460	384	793,5	61%
1.400	495,6	384	826,8	59%
1.500	531	384	860	57,3%
1.600	566,4	384	893	55,8%
1.700	601,8	384	926,6	54,5%
1.800	637	384	960	53,3%
1.900	672,6	384	993	52,3%
2.000	708	384	1.026	51,3%
2.200	778,8	384	1.093	49,6%
2.500	885	384	1.193	47,7%

Με 30 έτη ασφάλισης (27,79%)

με εισφορά ασθένειας 6% χωρίς φόρο και χωρίς επίδομα συζύγου 10%

Μέσος όρος αποδοχών	Αναλογική σύνταξη	Εθνική σύνταξη	Ποσό σύνταξης	Ποσοστό % αναπλήρωσης
1.200	333,5	384	674	56,2%
1.300	361	384	700,5	53,9%
1.400	389	384	726,6	51,9%
1.500	416,9	384	752,8	50,2%
1.600	444,6	384	779	48,7%
1.700	472,4	384	805	47,4%
1.800	500	384	831	46,2%
2.000	555,8	384	883,4	44,2%

Με 25 έτη ασφάλισης (21,71%)

με εισφορά ασθένειας 6% χωρίς φόρο και χωρίς επίδομα συζύγου 10%

Μέσος όρος αποδοχών	Αναλογική σύνταξη	Εθνική σύνταξη	Ποσό σύνταξης	Ποσοστό % αναπλήρωσης
1.000	217	384	565	56,5%
1.100	238,8	384	585,4	53,2%
1.200	260,5	384	605,8	50,5%
1.300	282	384	626	48,2%
1.400	304	384	646,6	46,2%
1.500	325,6	384	667	44,5%
1.600	347,4	384	687,5	43%
1.800	390,8	384	728,3	40,5%

Με 15 έτη ασφάλισης (12,39%)

με εισφορά ασθένειας 6%, χωρίς φόρο, χωρίς επίδομα συζύγου 10%

Μέσος όρος αποδοχών	Αναλογική σύνταξη	Εθνική σύνταξη	Ποσό σύνταξης	Ποσοστό % αναπλήρωσης
800	99,1	345	417,5	52,2%
1.000	124	345	440,8	44,1%
1.200	148,7	345	464	38,7%
1.300	161	345	475,7	36,6%

Τα ποσά θα διαφέρουν ανάλογα με το μισθό και τα έτη ασφάλισης για τον καθένα με μεγαλύτερες απώλειες αναπλήρωσης για όσους έχουν περισσότερα έτη ασφάλισης... Με τον ίδιο συντάξιμο μισθό (1.600€), ασφαλισμένος με 25 έτη, θα πάρει 671€ και ένας με 35 έτη 869€/μήνα (198€ διαφορά το μήνα με 10 έτη ασφάλισης επί πλέον, δηλ. για κάθε ένα έτος ούτε 20€ διαφορά).

Το τελικό καθαρό ποσό θα είναι αυτό που θα προκύψει μετά τις μειώσεις από τους νόμους, το φόρο, την ασθένεια ανάλογα με το ύψος της σύνταξης και την ηλικία για μειωμένη ή πλήρη κ.λ.π.

Υπολογίστε δηλ. και τις εισφορές για ασθένεια περιθαλψη 6% από 4% που ήταν μέχρι 30/6/15 στο ακαθάριστο αρχικό ποσό στην κύρια σύνταξη, νέα εισφορά ασθένειας 6% στην επικουρική, την εφορία, εισφορά αλληλεγγύης κ.λ.π. για να δείτε

που πάνε οι συντάξεις.

Όσο για τις επικουρικές, δεν ξέρουμε που θα καταλήξουν μετά και τη ρήτρα μηδενικού ελλείμματος ή << τη ρήτρα βιωσιμότητας >>, την νέα εισφορά 6% για ασθένεια στο καταβαλλόμενο ποσό που πριν δεν υπήρχε και πάει λέγοντας...

Ενδεικτικά μία επικουρική με 35 έτη ασφάλισης <<είναι>> τώρα περίπου 150€-170% με 35 έτη, από 340€ - 350€ που ήταν το 2010 - 2011....

Με τις αλχημείες ότι δεν θίγονται δήθεν οι κύριες συντάξεις οι επικουρικές εξαφανίζονται σιγά- σιγά.

Ενώ όμως με τον παλαιό τρόπο κάποιος με αποδοχές πάνω από 2.000€ έπαιρνε 1.250€ καθαρή κύρια σύνταξη και τώρα θα παίρνει κοντά στα 1.000€ δεν λέει τίποτα; Κατά τα άλλα, το ότι η κυβέρνηση λέει το ίδιο ψέμα και παραμύθι ότι δεν μειώνονται οι κύριες συντάξεις κ.λ.π.

Τα μνημόνια καλά κρατούν και ανανεώνονται με επαχθέστερους όρους.

Προσαύξηση σύνταξης όσων κατέβαλλαν αυξημένες εισφορές (περίπτωση ΤΑΠ-ΟΤΕ).

Στην περίπτωση ασφαλισμένων μισθωτών οι οποίοι, υπό την ισχύ του προϊσχύοντος νομοθετικού καθεστώτος κατέβαλλαν εισφορές ανώτερες από αυτές του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, θα υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για κάθε μία ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς (εργοδότη και εργαζόμενου).

Οι διατάξεις για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης εφαρμόζονται αναλόγως.

Ο Συντάξιμος Μισθός σε αυτή την περίπτωση θα προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς.

Εδώ θα υπάρχει μία σημαντική ενίσχυση του Συντάξιμου Μισθού.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται σε όσους υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης μετά την έναρξη ισχύος του νόμου.

Τι είναι η Κύρια σύνταξη

Είναι το ενιαίο ποσό που αποτελείται από το άθροισμα της βασικής και της ανταποδοτικής σύνταξης καθώς και τα ποσά που προκύπτουν με τον ανάλογο τρόπο υπολογισμού.

Ανώτατο όριο καταβολής σύνταξης

Μέχρι 31/12/2018 αναστέλλεται η καταβολή κάθε ατομικής μηνιαίας σύνταξης των προσώπων που είχαν ήδη καταστεί συνταξιούχοι μέχρι την

έναρξη ισχύος του νόμου, κατά το μέρος που υπερβαίνει τα 2.000€.

Για την εφαρμογή του ανώτατου ορίου αυτού, λαμβάνονται υπόψη το καταβαλλόμενο ποσό συνυπολογιζόμενης της εισφοράς υγειονομικής περιθαλψης υπέρ ΕΟΠΥΥ και της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων του άρθρου 38 του ν.3863/2010, όπως ισχύει, και των παρ. 11 και 12 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 όπως ισχύει.

Κατά την ίδια περίοδο, το άθροισμα του καθαρού ποσού των συντάξεων των παραπάνω προσώπων, που δικαιούται κάθε συνταξιούχος από οποιαδήποτε αιτία, πηγή και φορέα, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3.000€).

Στον υπολογισμό του ανώτατου ορίου καταβολής σύνταξης που αφορά στα άτομα με αναπηρία ή χρόνια πάθηση και των οικογενειών που έχουν μέλη τους άτομα με αναπηρία δεν λαμβάνονται υπόψη τα πάσης φύσεως επιδόματα αναπηρίας.

Από 1/1/2019 καταβάλλεται το τυχόν υπερβάλλον ποσό που προκύπτει σε σχέση με ανώτατο όριο των παρ. 1 και 2 και το νέο ύψος των συντάξεων όπως θα προκύψει σύμφωνα με την αναπροσαρμογή τους όπως προβλέπεται.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ

Οι συντάξεις όλων των συνταξιούχων και μέχρι 31/12/2018 θα υπολογίζονται με τον παλαιό και το νέο τρόπο υπολογισμού.

Η διαφορά στο ποσό της σύνταξης που προκύπτει μεταξύ του παλαιού και νέου τρόπου, ορίζεται ως προσωπική διαφορά.

Ο νέος νόμος 4472/2017 τροποποίησε τον ν.4387 ως προ το θέμα αυτό προ το χειρότερο και προβλέπει τα εξής:

ΝΕΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

v.4472/2017

Άρθρο 1.

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016 για τις συντάξεις με το νέο τρόπο και πλαφόν στην προσωπική διαφορά.

1. Η παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 4387/2016 (Α' 85) αντικαθίσταται ως εξής:

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ

«2. Για όσους λαμβάνουν σύνταξη μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, καθώς και για τα πρόσωπα της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 6, η οικογενειακή παροχή εξακολουθεί, έως 31.12.2018, να συγκαταβάλλεται με τη σύνταξη, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, όπως αυτές ίσχυαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος. Από 1.1.2019 και εφεξής καταβάλλεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1. Η περίπτωση ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4024/2011 (Α' 226) δεν έχει εφαρμογή στα πρόσωπα των περιπτώσεων β΄ και γ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του παρόντος.».

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΑΛΑΙΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Περικοπή μέχρι 18% από 1/1/2019

Από την 1.1.2019, αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων αυτών είναι μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους βάσει του νέου τρόπου υπολογισμού, το υπερβάλλον ποσό περικόπτεται.

Το ποσό που περικόπτεται κατά τα ανωτέρω δεν μπορεί να υπερβαίνει το δεκαοκτώ τοις εκατό (18%) της καταβαλλόμενης κατά την έναρξη ισχύος του τελευταίου νόμου 4472/2017, κύριας σύνταξης του δικαιούχου.

Αν, μετά την εφαρμογή της ρύθμισης του ανωτέρω εδαφίου, το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους βάσει της παραγράφου 1, το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως προσωπική διαφορά, συμψηφιζόμενο κατ' έτος και μέχρι την πλήρη εξάλειψή του με την εκάστοτε αναπροσαρμογή των συντάξεων, όπως αυτή προκύπτει κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3 (εντός 5ετίας).».

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΝΕΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΑΠΟ 13/05/2016

Υπάρχει στο νόμο μια ρήτρα προστασίας ώστε όταν οι μειώσεις είναι πάνω από 20% (παλαιός και νέος τρόπος), να ενεργοποιείται ο μηχανισμός της προσωπικής διαφοράς για τις νέες συντάξεις που λειτουργεί ως εξής:

Αν η νέα σύνταξη έχει μείωση για παράδειγμα 22% και η αίτηση υποβλήθηκε εντός του 2016, τότε ο συνταξιούχος θα έχει ως το τέλος του 2018 το μισό του ποσοστού της μείωσης, δηλαδή το 11% αντί για 22% και το υπόλοιπο

11% θα το παίρνει ως προσωπική διαφορά μέχρι 31/12/2018 και από 1/1/2019 χάνει το 18%.

Με αίτηση το 2017 θα έχει μέχρι το τέλος του 2018 τα 2/3 της μείωσης, δηλαδή 14,6% αντί για 22% και θα πάρει ως προσωπική διαφορά το 1/3, δηλ. το 7,33% που από 1/1/2019 πάει και αυτό και χάνει το 18%.

Με αίτηση το 2018 θα έχει μείωση κατά 3/4 του 22% δηλ. 16,5% και θα πάρει το 5,5% ως προσωπική διαφορά μέχρι το τέλος του 2018 και μετά την 1/1/2019 χάνει το 18%.

Με αποχώρηση από 1/1/2019 ο μηχανισμός της προσωπικής διαφοράς καταργείται χωρίς προστασία στις περικοπές.

Οι μειώσεις γενικά θα είναι 12% - 15% επί πλέον γενικά, εκτός του επιδόματος συζύγου αλλά οι επιπλέον εισφορές των ασφαλισμένων στο ΤΑΠ-ΟΤΕ και ο Δ.Τ.Κ. θα περισώσουν μάλλον έστω και λίγο εδώ το τελικό ποσό.

Παράδειγμα με αποχώρηση από 1/1/2019

Αν η παλαιά σύνταξη βγαίνει στα 1.300€ και η νέα στα 950€ η μείωση των 350€ ή κατά 26,92% θα εφαρμοστεί στο ακέραιο.

Το παράλογο εδώ είναι πως ένα συνταξιούχος με μείωση έως 19,99% θα το χάσει ολόκληρο άμεσα, ενώ ένας με μείωση 22% θα πάρει παραπάνω σύνταξη έστω για ένα διάστημα και μέχρι 31/12/2018 ως προς το ποσοστό της προσωπικής διαφοράς.

3. Στην παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4387/2016 προστίθενται περιπτώσεις γ' και δ' ως εξής:

«γ. Αν το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους βάσει της παραγράφου 1, τότε αυτό προσαυξάνεται, από την 1.1.2019, κατά 1/5 της διαφοράς σταδιακά και ισόποσα εντός πέντε (5) ετών.

δ. Τα στοιχεία που προκύπτουν από τις περιπτώσεις β' και γ' αποτυπώνονται από την 1.1.2018 για κάθε ασφαλισμένο στο οικείο πληροφοριακό σύστημα.».

ΑΥΞΗΣΗ... ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΜΕΤΑ ΤΟ 2023

4. Η περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4387/ 2016 τροποποιείται ως εξής: (αυτό άλλαξε μετά την ψήφιση του νόμου και από το 2023 πήγε στο 2024 με τροπολογία...)

«α. Το συνολικό ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος αυξάνεται από την 1.1.2024 κατ' έτος, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών

Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και δεν υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.»

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης πλήρους συνταξιοδότησης λόγω γήρατος, καταβάλλεται στους δικαιούχους προσωρινή σύνταξη, το ύψος της οποίας υπολογίζεται ως εξής.

Για τους μισθωτούς, το 50% του μέσου όρου των μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου κατά τους δώδεκα (12) μήνες ασφάλισης που προηγούνται της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.

Ο μέσος όρος αυτός υπολογίζεται ως το πηλίκον της διαιρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών, οποτεδήποτε και αν καταβλήθηκαν, δια του 12.

Η προσωρινή σύνταξη δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στην Εθνική σύνταξη σε είκοσι (20) έτη ασφάλισης (384€) και να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί στο διπλάσιο αυτής, στο ύψος που διαμορφώνεται κάθε φορά (768€).

Το ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται στον ασφαλισμένο με την προσωρινή σύνταξη, συμψηφίζεται με το ποσό της σύνταξης που προκύπτει μετά την έκδοση της οριστικής πράξης απονομής της σύνταξης.

Τα ανωτέρω ισχύουν στις περιπτώσεις αίτησης για πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος.

Η προσωρινή σύνταξη δεν καταβάλλεται όταν:

α) ο ασφαλισμένος με δήλωσή του δεν επιθυμεί την έκδοση προσωρινής σύνταξης.

β) Όταν δεν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης.

γ) Στις περιπτώσεις που δεν έχει θεμελιωθεί αυτοτελές συνταξιοδοτικό δικαίωμα σε ελληνικό ασφαλιστικό φορέα και απαιτείται συντονισμός με φορείς άλλων κρατών.

δ) Όταν δεν έχουν κατατεθεί τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

ε) Όταν λαμβάνεται ταυτόχρονα και άλλη κύρια σύνταξη για την ίδια αιτία.

στ) Όταν δεν έχει διακοπή η εργασία κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης συνταξιοδότησης.

ζ) Όταν είναι απαραίτητη η προηγούμενη αναγνώριση χρόνων ασφάλισης για θεμελίωση συνταξιοδοτικών προϋποθέσεων και μέχρι την έκδοση της απόφασης αναγνώρισης χρόνου ασφάλισης, ακόμα και αν η εξαγορά του χρόνου αυτού γίνει τμηματικά με παρακράτηση του σχετικού ποσού από τη σύνταξη του δικαιούχου.

Σε περιπτώσεις αίτησης για μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος, το ποσό της προσωρινής σύνταξης μειώνεται κατά το ποσοστό 1/200 (0,5%) για κάθε μήνα που υπολείπεται από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας που

προβλέπεται για πλήρη σύνταξη.

Σύνταξη λόγω Θανάτου (χηρείας)

Με εγκύκλιο που ήδη έχει εκδώσει το υπουργείο Εργασίας οι προϋποθέσεις χορήγησης σύνταξης λόγω θανάτου στα δικαιοδόχα μέλη συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, **εφόσον ο θάνατος επήλθε από 13.05.2016 και μετά**, άλλαξαν και εισάγονται ρυθμίσεις με ενιαίες αρχές και κανόνες, για όλους τους ασφαλισμένους, ανεξαρτήτως ασφαλιστικού φορέα προέλευσης.

Επίσης ορίζεται ότι προκειμένου να χορηγηθεί σύνταξη λόγω χηρείας στα δικαιοδόχα μέλη σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου, ο θανὼν θα πρέπει κατά τον θάνατο να έχει συμπληρώσει τις χρονικές προϋποθέσεις για τη λήψη σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας, πλήρους ή μειωμένης, όπως διαμορφώνονται ανά ασφαλιστικό οργανισμό και ανά κατηγορία ασφαλισμένων (παλαιοί - νέοι).

Ειδικότερα ως δικαιοδόχα μέλη που υπό προϋποθέσεις λαμβάνουν τη σύνταξη λόγω θανάτου συνταξιούχου ή ασφαλισμένου, καθώς και οι ειδικότερες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για κάθε κατηγορία, ο επιζών σύζυγος, τα νόμιμα τέκνα, τα νομιμοποιηθέντα, τα αναγνωρισθέντα, τα υιοθετημένα και όσα εξομοιώνονται με αυτά καθώς και ο/η διαζευγμένος/η σύζυγος Οι προϋποθέσεις σύμφωνα με την εγκύκλιο είναι οι εξής:

Για τον επιζώντα σύζυγο, θεσπίζεται όριο ηλικίας για τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης λόγω θανάτου και **συγκεκριμένα το 55ο έτος, το οποίο πρέπει να έχει συμπληρωθεί κατά το χρόνο θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου**, οπότε και η σύνταξη χορηγείται εφ' όρου ζωής, αν δεν συντρέξουν οι περιοριστικά προϋποθέσεις παύσης της.

Εάν ο θάνατος επέλθει προτού συμπληρωθεί το ως άνω όριο ηλικίας, η σύνταξη καταβάλλεται στον επιζώντα σύζυγο για μία τριετία.

Μετά την πάροδο της τριετίας ελέγχεται εάν ο επιζών σύζυγος συμπλήρωσε ή όχι το 55ο έτος της ηλικίας.

Εάν κατά τη διάρκεια της τριετίας ο επιζών σύζυγος συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας η καταβολή της σύνταξης διακόπτεται μόλις συμπληρωθεί η τριετία και άρχεται εκ νέου με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας.

Εάν κατά τη διάρκεια της τριετίας δεν έχει συμπληρωθεί το 55ο έτος, διακόπτεται η καταβολή της σύνταξης με τη λήξη της τριετίας και δεν επαναχορηγείται...

Σε περίπτωση όμως που ο επιζών σύζυγος έχει τέκνα που υπάγονται στην περίπτωση 1B του κοινοποιούμενου άρθρου (δηλαδή κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους ή το 24ο έτος εφόσον σπουδάζουν

ή είναι άγαμα και ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανίκανότητα τους επήλθε πριν από τη συμπλήρωση του 24ου έτους της ηλικίας) ή ο ίδιος είναι ανίκανος για την άσκηση κάθε βιοποριστικής εργασίας με ποσοστό 67% και άνω, και για όσο χρόνο πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, η σύνταξη λόγω θανάτου συνεχίζει να καταβάλλεται, ανεξάρτητα εάν βάσει των ανωτέρω προκύπτει είτε οριστική διακοπή της, είτε διακοπή και επαναχορήγησή της με τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας.

Επίσης, ότι αν ο επιζών σύζυγος δεν συμπληρώνει το 55ο έτος της ηλικίας του κατά τη διάρκεια της τριετίας, αλλά εξακολουθεί να λαμβάνει τη σύνταξη θανάτου και πέραν της τριετίας λόγω ύπαρξης ανήλικων ή τέκνων που σπουδάζουν ή ανίκανων για εργασία τέκνων, εφόσον έως τη λήξη της ανηλικότητας ή των σπουδών ή της ανίκανότητας **συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του, τότε ναι μεν η σύνταξη θα διακοπεί με την παύση ισχύος των ως άνω προϋποθέσεων (ανηλικότητα, σπουδές, ανίκανότητα), θα επαναχορηγηθεί, ωστόσο, όταν ο επιζών συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας του.**

Τα ποσά της σύνταξης επιμερίζονται σε σύζυγο και παιδιά.

50% του ποσού της σύνταξης πάει στη σύζυγο για μία Ζετία και το υπόλοιπο 50% πάει αναλογικά στα παιδιά.

Σε κάθε περίπτωση επειδή υπάρχουν πολλές παράμετροι και τυχόν αλλαγές, πρέπει ο κάθε ενδιαφερόμενος να απευθύνεται κυρίως στον αρμόδιο φορέα ασφάλισής του για ενημέρωση.

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Που απευθύνονται οι ασφαλισμένοι;

ΚΕΝΤΡΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ (ΚΕΠΑ)

Σύμφωνα με τον Ν.3863/2010 δημιουργήθηκε το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.), υπαγόμενο στη Διεύθυνση Αναπηρίας και Ιατρικής της Εργασίας της Διοίκησης ΙΚΑ.ΕΤΑΜ, για όλους τους ασφαλισμένους σε όλα τα ταμεία για την εξασφάλιση της ενιαίας υγειονομικής κρίσης όσον αφορά τον καθορισμό του βαθμού αναπηρίας των ασφαλισμένων όλων των ασφαλιστικών φορέων, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου, καθώς και των ανασφάλιστων, για τους οποίους απαιτείται η πιστοποίηση της αναπηρίας.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Βαριά αναπηρία

◊ ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω.

Για τον προσδιορισμό της ασφαλιστικής αναπηρίας της κατηγορίας αυτής, το μορφωτικό επίπεδο είναι το μόνο

συγκρίσιμο κριτήριο.

Συνήθης αναπηρία

◊ ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω.

Για τον προσδιορισμό της ασφαλιστικής αναπηρίας της κατηγορίας αυτής, εκτός από το μορφωτικό επίπεδο, λαμβάνεται υπόψη και η επαγγελματική απασχόληση του δικαιούχου.

Μερική αναπηρία

◊ ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω.

Για τον προσδιορισμό της ασφαλιστικής αναπηρίας της κατηγορίας αυτής, λαμβάνονται υπόψη όλα τα στοιχεία της αγοράς εργασίας.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ – ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

Αίτηση του ασφαλισμένου στο ΚΕΠΑ (ΙΚΑ -ΕΤΑΜ) με τα απαραίτητα πρόσφατα ιατρικά πιστοποιητικά όπου θα ζητάει την συνταξιοδότηση για λόγους υγείας, εφόσον αυτό επιθυμεί.

Η απόφαση της αρμόδιας επιτροπής πρέπει να αναφέρει το ανάλογο ποσοστό αναπηρίας (π.χ. 67,99%) καθώς και την ανικανότητα για την εργασία που εκτελεί ο εργαζόμενος για να πάρει σύνταξη από το ταμείο μας.

Η διαδικασία μπορεί να γίνει σε συνεργασία με τον εργοδότη.

1. Σύνταξη αναπηρίας από κοινή νόσο

Προϋποθέσεις:

α) 4.500 τουλάχιστον ημέρες εργασίας ή

β) 1.500 ημέρες εργασίας, από τις οποίες τουλάχιστον 600 μέσα στα τελευταία 5 έτη πριν από εκείνο στο οποίο επήλθε η αναπηρία, ή

γ) 300 τουλάχιστον ημέρες εργασίας και να μην έχει συμπληρωθεί το 21ο έτος της ηλικίας του ενδιαφερομένου. Οι εν λόγω ημέρες εργασίας (300) αυξάνονται ανά 120 κατά μέσο όρο για κάθε έτος ηλικίας μετά τη συμπλήρωση του 21ου έτους και μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των 4.200 ημερών εργασίας.

2. Σύνταξη αναπηρίας από εργατικό ατύχημα

Προϋποθέσεις:

α) Έστω και μία ημέρα στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

β) Το ατύχημα πρέπει να έχει χαρακτηριστεί εργατικό.

3. Σύνταξη αναπηρίας από ατύχημα εκτός εργασίας

α) ½ των ημερών ασφάλισης που απαιτούνται για τη χορήγηση σύνταξης από κοινή νόσο.

β) Το ατύχημα πρέπει να έχει χαρακτηριστεί ότι συνέβη εκτός εργασίας.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ & ΠΡΟΪΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

4. Σύνταξη αναπηρίας από επαγγελματική ασθένεια

- α) Ο ελάχιστος χρόνος ο οποίος, ανάλογα με την επαγγελματική ασθένεια, ορίζεται στον Κανονισμό Ασθένειας του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ (άρθρο 40).
β) Η προσβολή του ασφαλισμένου από την επαγγελματική νόσο θα πρέπει να έχει διαπιστωθεί ιατρικώς κατά τη διάρκεια της απασχόλησης.

ΜΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Για τους ασφαλισμένους πριν από την 1/1/1993.

- α) Όταν ο ενδιαφερόμενος έχει συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του ή η γυναίκα το 50ό και συνταξιοδοτείται συνεχώς επί 7 έτη και κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησής του έχει εξεταστεί από Υγειονομική Επιτροπή τουλάχιστον τρεις φορές.
β) Όταν ο ενδιαφερόμενος έχει συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας του ή η γυναίκα το 55ο και συνταξιοδοτείται συνεχώς επί 5 έτη και κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησής του έχει εξεταστεί από Υγειονομική Επιτροπή τουλάχιστον δύο φορές.

γ) Όταν ο ενδιαφερόμενος έχει συνταξιοδοτηθεί συνεχώς επί 12ετία, ανεξαρτήτως φύλου και ορίου ηλικίας.

δ) Όταν ο ενδιαφερόμενος συνταξιοδοτείται συνεχώς ή με διακοπές επί 20ετί α και οπωσδήποτε συνεχώς κατά την τελευταία 3ετία, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.

Για τους ασφαλισμένους μετά την 1/1/1993

- α) Όταν ο ενδιαφερόμενος έχει συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας του και συνταξιοδοτείται συνεχώς επί 7 έτη και κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησής του έχει εξεταστεί από Υγειονομική Επιτροπή τουλάχιστον τρεις φορές.
β) Όταν ο ενδιαφερόμενος έχει συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας του και συνταξιοδοτείται συνεχώς επί 5 έτη και κατά τη διάρκεια της συνταξιοδότησής του έχει εξεταστεί από Υγειονομική Επιτροπή τουλάχιστον δύο φορές.

ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Ο ασφαλισμένος που κρίνεται βαριά ανάπηρος (με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω) δικαιούται πλήρες ποσό σύνταξης.

• Ο ασφαλισμένος που κρίνεται ανάπηρος (με ποσοστό αναπηρίας 67%-79,9%) δικαιούται το 75% του πλήρους ποσού της σύνταξης, εκτός εάν έχει πραγματοποιήσει 6.000 ημέρες ασφάλισης ή εάν η αναπηρία οφείλεται κυρίως σε ψυχική πάθηση, οπότε δικαιούται το πλήρες ποσό.

Ο ασφαλισμένος που κρίνεται μερικά ανάπηρος (με ποσοστό αναπηρίας 50 – 66,9% δικαιούται το 50% της πλήρους σύνταξης,

εκτός εάν η αναπηρία του οφείλεται κυρίως σε ψυχική πάθηση, οπότε δικαιούται το 75% του πλήρους ποσού.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Για κάθε πρόσθετη πληροφορία, επειδή οι διαδικασίες τροποποιούνται συνεχώς, κρίνεται απαραίτητο οι ενδιαφερόμενοι να απευθύνονται πάντα στα κατά τόπους γραφεία ΚΕΠΑ- ΙΚΑ -ΕΤΑΜ ή στο ταμείο τους.

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Κάθε ασφαλισμένος του ΕΦΚΑ, εφ' όσον παύει να έχει την ασφαλιστέα στον ΕΦΚΑ απασχόληση ή ιδιότητα, δικαιούται να συνεχίσει την ασφάλισή του στον ΕΦΚΑ προαιρετικά κατ' εφαρμογή του άρθρου 42 Ν. 2084/1992, ως ισχύει.

Πρόσωπα που έχουν υπαχθεί στην προαιρετική ασφάλιση των εντασσόμενων φορέων, τομέων και κλάδων συνεχίζουν αυτήν στον ΕΦΚΑ.

Εισφορές Μισθωτών και Εργοδοτών

Για την Κύρια σύνταξη.

Από τη δημοσίευση του νόμου, το συνολικό ποσοστό εισφοράς κύριας σύνταξης ασφαλισμένου μισθωτού και εργοδότη ορίζεται σε 20% επί των πάσης φύσεως αποδοχών των εργαζόμενων με εξαίρεση τις κοινωνικού χαρακτήρα έκτακτες παροχές λόγω γάμου, γεννήσεως τέκνων, θανάτου και βαριάς αναπηρίας.

Το ποσοστό του 20% κατανέμεται κατά 6,67% σε βάρος των ασφαλισμένων και κατά 13,33% σε βάρος των εργοδοτών.

Τυχόν υψηλότερα (περίπτωση εργαζόμενων στα ΕΛ-ΤΑ και ασφαλισμένων στο ΤΑΠ-ΟΤΕ μέχρι 31/12/1992),

ή χαμηλότερα ποσοστά ασφαλιστικών εισφορών κλάδου σύνταξης ασφαλισμένου και εργοδότη που προβλέπονταν έως την έναρξη του νέου νόμου, αναπροσαρμόζονται ετησίως ισόποσα και σταδιακά από 1/1/2017 και εφεξής, ούτως ώστε από 1/1/2020 να διαμορφωθούν στο αντίστοιχο ποσοστό που ορίζεται πλέον στο 20% όπως επιμερίζεται για ασφαλισμένους και εργοδότες.

Εισφορές για την επικουρική σύνταξη

Άρθρο 97: Εισφορές επικουρικής ασφάλισης

1. Από 1.6.2016 και μέχρι τις 31.5.2019, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για την επικουρική ασφάλιση στο Ε.Τ.Ε.Α. όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,5% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 38.

Από 1.6.2019 και μέχρι την 31.5.2022, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς στο Ε.Τ.Ε.Α. όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,25% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,25% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 38.

Μετά το πέρας της εξαετίας, το ποσοστό της μηνιαίας εισφοράς επανέρχεται στο ύψος που ίσχυε κατά τις 31.12.2015.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί, εντός του διαστήματος των έξι (6) αιτών ετών, να μειώνεται αναλόγως το ύψος των εισφορών των ασφαλισμένων μισθωτών και αυταπασχολούμενων, ανάλογα με την αύξηση της εισπραξιμότητας αυτών.

3. Εισφορές που καταβλήθηκαν νόμιμα δεν επιστρέφονται.

Στο νόμο προβλέπεται αύξηση των εισφορών κατά μία (1) μονάδα για μία τριετία, από 1/6/2016 έως 31/5/2019, με 0,5% αντίστοιχα για εργαζόμενους και εργοδότες (σύνολο 3,5% για τον καθένα).

Επίσης διατίρηση μισής μονάδας (0,5%) κατά μία τριετία ακόμα, από 1/6/2019 έως 31/5/2022, με 3,025% για την κάθε πλευρά.

Το νέο τοπίο των εισφορών

Χρήσιμες πληροφορίες για τις εισφορές για σύνταξη.

Ασφαλισμένοι στο Τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ και μετά στο ΙΚΑ -ΕΤΑΜ

Τι πληρώνουμε και τι προβλέπεται για την Κοινωνική Ασφάλιση που περιλαμβάνει την Σύνταξη – Κύρια και Επικουρική – την υγειονομική περίθαλψη, σε είδος και σε χρήμα αλλά με λίγες παροχές πλέον.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ

	Εισφορές ασφαλισμένου	εισφορές εργοδότη	Σύνολο
μέχρι 31/12/2016	8,835%	18,665%	27,5%
από 1/1/2017	8,29%	17,70%	25,99%
από 1/1/2018	7,75%	16,25%	24%
από 1/1/2019	7,22%	14,79%	22,01%
από 1/1/2020	6,67%	13,33%	20%

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

εργοδότης ασφαλισμένος

Μέχρι 31/05/2016	3%	3%
από 1/6/2016 έως 31/05/2019	3,5%	3,5%
από 1/06/2019 έως 31/05/2022	3,25%	3,25%
από 1/6/2022 και μετά	3%	3%

3. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ

(ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΣΕ ΕΙΔΟΣ ΚΑΙ ΣΕ ΧΡΗΜΑ)

Το ποσοστό ανέρχεται σε 7,10% επί πάσης φύσεως αποδοχών για

ασφαλισμένο και εργοδότη.

Κρατήσεις σε είδος παροχών

Ασφαλισμένος: 2,15% + 0,5% ανά προστατευόμενο μέλος

Εργοδότης: 4,30%

Σε χρήμα:

Ασφαλισμένος 0,40% και εργοδότης 0,25%

Τ.Ε.Α. - ΕΛ-ΤΑ

(Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης)

Από το 2004, με πρωτοβουλία της Π.Ο.Σ.Τ., λειτουργεί στο χώρο μας το Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Α. – ΕΛΤΑ) σε προαιρετική βάση που περιλαμβάνει το πρόγραμμα <<εφάπαξ>> και μέσο του ΤΕΑ την λειτουργία προγράμματος για ιατρική και νοσοκομειακή κάλυψη των εργαζόμενων στα Ελληνικά Ταχυδρομεία με εισφορές που πληρώνουν για το πρόγραμμα αυτό οι εργαζόμενοι και ο εργοδότης.

Όπως προβλέπεται από το καταστατικό του ταμείου, για το πρόγραμμα του ΕΦΑΠΑΞ η αναλογία εργαζόμενου και εργοδότη είναι 1 προς 2.

Μετά από συμφωνίες των δύο μερών - Π.Ο.Σ.Τ. και ΕΛ-ΤΑ - το ποσοστό συμμετοχής στο ταμείο είναι τώρα 1,15% για τον εργαζόμενο και 2,30% για τον εργοδότη επί των τακτικών αποδοχών και μπορεί να φτάσει μέχρι 2% για τους εργαζόμενους και μέχρι 4% για τον εργοδότη ανάλογα και με την πορεία μείωσης του ποσοστού μείωσης των εισφορών για την σύνταξη.

Τα Τ.Ε.Α. θα αποτελούν σταδιακά τον δεύτερο κύριο πυλώνα Κοινωνικής Ασφάλισης αφού το δημόσιο Σ.Κ.Α. όλο και περικόπτει τις κάθε είδους παροχές σε επίπεδο φτωχοποίησης.

Για περισσότερες πληροφορίες να ενημερώνεστε ηλεκτρονικά (ΤΕΑ ΕΛ-ΤΑ) ή σε επικοινωνία με τους συναδέλφους που εργάζονται εκεί με επαγγελματικό τρόπο, επάρκεια και δίνουν κάθε εξυπηρέτηση και χρήσιμη πληροφορία.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΛΟΓΩ ΑΠΟΛΥΣΗΣ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Να υπενθυμίσουμε εδώ, ότι στο χώρο μας, δεν υπήρχε πρόγραμμα εφάπαξ παροχής που να στηρίζεται σε εισφορές εργαζόμενου και εργοδότη.

Η αποζημίωση λόγω συνταξιοδότησης - απόλυσης που παίρνουν οι εργαζόμενοι όταν απολύονται από τα ΕΛ-ΤΑ είναι προς το παρόν και μέχρι

1/2/2018, 30.070€ καθαρά (με αποχώρηση ή δήλωση αποχώρησης έως 31/7/2017), αφορολόγητα, το ποσό δεν συνδέεται με το εφάπαξ, μη το συγχέουμε, δεν έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα γιατί δεν στηρίζεται σε εισφορές των δύο μερών (εργαζόμενου – εργοδότη), προβλέπεται από την εργατική νομοθεσία και τις Ε.Σ.Σ.Ε. που έχουν υπογραφεί μεταξύ Π.Ο.Σ.Τ. και ΕΛ-ΤΑ (οι τελευταίες 2011, 2013 και η κοινή συμφωνία 20/7/2017).

Το νέο πλαίσιο θα καθοριστεί στο αμέσως προσεχές διάστημα και μέχρι λήξεως του παλιού καθεστώτος 1/2/2018.

Αποζημίωση δικαιούται ο κάθε εργαζόμενος ανάλογα με τα έτη εργασίας με ή χωρίς προειδοποίηση απόλυσης από τον εργοδότη (εκτός της οριστικής απόλυσης για πειθαρχικούς ή ποινικούς λόγους).

Επίσης αποζημίωση δίνεται και για λόγους συνταξιοδότησης μετά από αίτηση παραίτησης του εργαζόμενου όπως προβλέπεται από την εργατική νομοθεσία (ν.4093/2012), από Σ.Σ.Ε. ή ακόμα και από εθιμικό δίκαιο σύμφωνα και με δικαστηριακή νομολογία.

Μέσος Μισθός Εργασιακού Βίου επί του οποίου θα υπολογίζεται η ανταποδοτική σύνταξη.

Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης των αιτήσεων συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν μετά την έναρξη ισχύος του νόμου δηλ. από 13/05/2016 και εντός του έτους 2016, ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη ο μέσος μισθός – εισόδημα κατά τις ειδικότερες λοιπές προβλέψεις του άρθρου αυτού (28) που προκύπτει από το έτος 2002 και έως την υποβολή της αίτησης.

Εφεξής ετησίως η περίοδος αυτή αναφοράς (από το 2002 και μετά) αυξάνεται κατά ένα έτος.

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΙΜΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ

Κάθε μέρος του καταβαλλόμενου μισθού που υπόκειται πάγια σε ασφαλιστικές εισφορές εκτός πρόσθετων αμοιβών.

- Βασικός μισθός (κλιμάκιο), Χρονοεπίδομα, Πτυχιακό επίδομα, επίδομα εξομάλυνσης , επίδομα εκμετάλλευσης.

Αυτές είναι οι συντάξιμες αποδοχές και ο μέσος όρος βγαίνει προσαυξημένος κατά το Δ.Τ.Κ., τα ποσά των δώρων Πάσχα και Χριστουγέννων, του επιδόματος αδείας και αυξάνεται με το επιπλέον ποσοστό των εισφορών που

πλήρωναν σε κάθε φορέα (**π.χ. ΤΑΠ-ΟΤΕ**) πάνω από το 20% που είναι στον Ε.Φ.Κ.Α., ενώ ο συντάξιμος μισθός αυξάνεται κατά 0,075% για κάθε μονάδα επιπλέον ανά έτος και μόνο στην ανταποδοτική σύνταξη.
Μετά προστίθεται το επίδομα συζύγου 10% μέχρι 31/12/2018 και το επίδομα παιδιών (ανήλικα και σπουδές) που θα δίνεται με εισοδηματικά κριτήρια.

ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΜΟΝΟ ΣΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟ ΠΡΟΣΤΙΜΟ

Το πρόστιμο για τις περιπτώσεις πρόωρης αποχώρησης, που σημαίνει μειωμένη σύνταξη, δεν μπαίνει στο σύνολο της παροχής (ανταποδοτική και Εθνική σύνταξη) παρά μόνο στην Εθνική σύνταξη.

Το πρόστιμο είναι 0,5% ανά μήνα ή 6% ανά έτος πρόωρης αποχώρησης από το προβλεπόμενο όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη και με ανώτερο πλαφόν 30%.

Άρα μετά την σχετική εγκύκλιο που αναφέρεται στον ενιαίο φορέα και το δημόσιο, **αναμένεται και για τα ειδικά ταμεία, που <<λογικά>>** δεν θα τα εξαιρεί από την ίδια αντιμετώπιση.

Το πρόστιμο λοιπόν μπαίνει μόνο στην Εθνική σύνταξη των 384€ και στην χειρότερη περίπτωση για 5 έτη αποχώρησης νωρίτερα, θα υπάρχει μείωση 30% δηλ. 115.2€ και θα καταλήγει σε 268,8€ με 20 έτη ασφάλισης.

Για μειωμένη σύνταξη λόγω γήρατος, απαιτούνται 750 ένσημα τουλάχιστον την τελευταία 5ετία πριν την συνταξιοδότηση.

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ

(δεν θίγονται μόνο ως προς την ηλικία)

Οι τελούντες υπό αναστολή σύνταξης λόγω μη συμπλήρωσης του κατά περίπτωση ισχύοντος ηλικιακού ορίου (**για τους οποίους, δηλαδή, είτε έχει εκδοθεί συνταξιοδοτική απόφαση μέχρι και 18/8/2015 είτε εκκρεμεί η συνταξιοδοτική απόφαση με αναστολή**).

Δηλαδή: Όποιος ασφαλισμένος, κυρίως γυναικες με ανήλικο και την 25ετία μέχρι το 2012, έκαναν αίτηση συνταξιοδότησης με αναστολή και μέχρι 18/8/2015, δεν θίγονται ως προς τα νέα όρια ηλικίας και θα πάρουν σύνταξη όταν συμπληρώσουν το προβλεπόμενο όριο ηλικίας για πλήρη σύνταξη με τις προϋποθέσεις που ισχυαν για κάθε περίπτωση.

Η αναστολή δίνεται μόνο με τα όρια ηλικίας για πλήρη σύνταξη και όχι για

μειωμένη και μόνο με την 25ετία και ανήλικο.

Σημείωση:

Η συνταξιοδότηση με αναστολή δεν ισχύει στις περιπτώσεις που γίνεται χρήση της διάταξης με 5.500 η.α. και ανήλικο.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ (άρθρο 96)

Παροχές ΕΤΕΑ (Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης)

Αναπροσαρμογή καταβαλλόμενων συντάξεων – ο νέος τρόπος υπολογισμού και ο <<μηδενισμός τους>>.

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος το άρθρο 42 του ν. 4052/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης, η επικουρική σύνταξη των ασφαλισμένων στο Ε.Τ.Ε.Α. καθορίζεται ως εξής:

1. Το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης διαμορφώνεται με βάση:

α) τα δημογραφικά δεδομένα, τα οποία στηρίζονται σε εγκεκριμένους πίνακες θνησιμότητας και

β) το πλασματικό ποσοστό επιστροφής που θα εφαρμόζεται στις συνολικά καταβληθείσες εισφορές και το οποίο θα προκύπτει από την ποσοστιαία μεταβολή των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων.

2. Σε περίπτωση ελλειμμάτων λειτουργεί αυτόματος μηχανισμός εξισορρόπησης, ο οποίος αποκλείει απολύτως κάθε αναπροσαρμογή των συντάξεων (ρήτρες παντού**).**

Κατά τη χρονική περίοδο αυξημένων εισφορών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 97, οι συντάξεις δεν αναπροσαρμόζονται στην περίπτωση που, εάν αφαιρεθούν τα έξοδα από τα έσοδα του Ταμείου, το αποτέλεσμα είναι είτε αρνητικό είτε μικρότερο από το 0,5% των εισφορών, λαμβάνοντας υπόψη τα απολογιστικά στοιχεία της προηγούμενης χρήσης.

3. Μετά την προαναφερόμενη περίοδο οι συντάξεις δεν θα αναπροσαρμόζονται σε περίπτωση που αν αφαιρεθούν τα έξοδα από τα έσοδα, το αποτέλεσμα θα προκύπτει αρνητικό.

Θα μειωθούν οι επικουρικές συντάξεις και τι θα γίνει με τις εκκρεμείς;

Μάλλον θα εξαφανιστούν οι συντάξεις και θα γίνουν βιοηθήματα.

Όλες οι καταβαλλόμενες επικουρικές συντάξεις θα επανυπολογιστούν με χαμηλότερο ποσοστό αναπλήρωσης (0,45%) επί των συντάξιμων αποδοχών για κάθε έτος ασφάλισης, π.χ. στα 35 έτη το ποσοστό αναπλήρωσης θα είναι 15,75% έναντι του 20%-45% και θα κοπούν σε ποσοστά που θα καθοριστούν (έως 25% σύμφωνα με εκτιμήσεις) διαφυλάσσοντας το μεικτό εισόδημα του συνταξιούχου από κύρια + επικουρική έως τα 1.300€ <μεικτά> το μήνα και 1.170 – 1.180€ καθαρά.

Οι νέες περικοπές από το 2019 αλλάζουν ακόμα πιο κάτω τα ποσά...

Αμφιβάλλουμε αν θα εφαρμοστεί και αυτό.

Το ίδιο θα γίνει και με τις ήδη καταβαλλόμενες ή εκκρεμείς αιτήσεις συνταξιοδότησης (αν και υπάρχουν πολλά θολά σημεία) ενώ οι νέες θα υπολογίζονται με τον ίδιο κανόνα για το χρόνο ασφάλισης έως τις 31/12/2014 και χωρίς προκαθορισμένο ποσοστό αναπλήρωσης για τα επόμενα χρόνια.

Όλες οι επικουρικές δηλ. απειλούνται με μειώσεις διαρκείας εφόσον υπάρχουν ελλείματα λόγω του αυτόματου μηχανισμού εξισορρόπησης, προσωπική διαφορά και στις επικουρικές ενώ εντός έξι μηνών θα εκδοθεί και ενιαίος κανονισμός για τις παροχές.

ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΟΛΑ ΑΥΤΑ ΜΕΙΩΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ; Ιδέα μας...

Για την κυβέρνηση όχι, δεν μειώθηκαν και όλα είναι ιδέες δικές μας.

Απλά στην πράξη έγιναν βιοηθήματα, επιδόματα παρά τις υψηλές εισφορές.

Όμως, αυταπάτες ήταν τα ψέματά τους (λόγια του Πρωθυπουργού στη βουλή) όταν υπόσχονταν αποκατάσταση των αδικιών, κατάργηση των μνημονίων, ΕΝΦΙΑ, αφορολόγητο, κατώτατος μισθός κ.λ.π.

Οι αριθμοί και οι πράξεις δυστυχώς λένε την πικρή αλήθεια.

Μόνο με τα προηγούμενα μνημόνια άραγε μειώθηκαν;

Το Ασφαλιστικό δεν είναι βιώσιμο αν δεν συνδυαστεί με την εισροή πόρων στα ταμεία δηλ. με ανάπτυξη, απασχόληση και νέες θέσεις εργασίας, φοροαποφυγή κ.λ.π.

Η δοκιμασμένη συνταγή της περικοπής των φτωχών πλέον παροχών στις συντάξεις και τους μισθούς έχει αποτύχει.

Ψάξτε αλλού λύσεις και να πληρώσουν οι έχοντες και κατέχοντες.

Πόσο γρήγορα ξεχάστηκαν οι υποσχέσεις και οι δεσμεύσεις και από την πρώτη φορά <<αριστερά>> και έγινε η αριστερά των μνημονίων.

Αντί όλων αυτών, παραδόθηκε ο δημόσιος πλούτος, οι υποδομές, οι δημόσιες επιχειρήσεις και κάθε δημόσιο αγαθό που έχει αξία στους δανειστές.

Δεν χρειάζονται άλλα σχόλια γιατί η αλήθεια είναι μία και φαίνεται όσα παραμύθια και αν ακούγονται από αρμόδιους και μη.

Καμία δικαιοσύνη στο σύστημα, κατεδάφιση των μεσαίων και ανώτερων στρωμάτων, όλοι στα κατώτερα επίπεδα, χωρίς δίκαιη αναδιανομή και κίνητρα ασφάλισης, ισοπέδωση των πάντων και φτωχοποίηση της κοινωνίας.

Αυτό είναι το νέο μοντέλο ανάπτυξης της οικονομίας και ευημερίας της κοινωνίας;

Αυτή είναι η πολιτική προστασίας των αδύναμων;

Τά χειρότερα ήρθαν με το ν.4472/2017 με νέες επώδυνες περικοπές και έπονται ακόμα περισσότερα με την παράταση των εποχών των μνημονίων.

Πόσο ανταποδοτικές είναι οι συντάξεις με βάσει τις εισφορές που έχουν πληρωθεί;

Ένα σχεδόν εξωφρενικά άδικο, κοινωνικά και κυρίως αναλογιστικά, ασφαλιστικό σύστημα, με συντάξεις οι οποίες είναι πολύ χαμηλότερες από τις εισφορές που θα καταβληθούν, δημιούργησε ο νόμος Κατρούγκαλου σε σχέση με τον Π.Ο.Χ..

Τι είναι ο κρίσιμος παράγων Π.Ο.Χ.

Το Ποσοστό Ομαδικής Χρηματοδότησης (Π.Ο.Χ.) δείχνει αν η σύνταξη είναι αντίστοιχη των εισφορών που έχουν καταβληθεί.

Για να είναι αναλογιστικά δίκαιο ένα σύστημα κοινωνικής ασφάλισης θα πρέπει το Π.Ο.Χ. να βρίσκεται γύρω στο 100%, που σημαίνει ότι τη στιγμή της συνταξιοδότησης, η παρούσα αξία της σύνταξης συμπίπτει κατά μέσον όρο με τις συσσωρευμένες εισφορές της συγκεκριμένης ομάδας

συνταξιούχων.

Αν το ΠΟΧ είναι πάνω από 100% τότε έχουμε υπερχρηματοδότηση από φόρους και το κοινωνικό σύνολο.

Αν είναι κάτω από 100% σημαίνει ότι το ποσό της σύνταξης <<αδικείται>> και επιβαρύνεται σε στήριξη άλλων ομάδων, χάριν κοινωνικής αλληλεγγύης. Σύμφωνα με στοιχεία από έκθεση της αντιπροέδρου της Εθνικής

Αναλογιστικής Αρχής, υπάρχουν διαχρονικά, τεράστιες διαφορές στα διάφορα ταμεία με βάσει τον Π.Ο.Χ.

Δείτε τον σχετικό πίνακα διαφορών και μεταβολών

Ταμείο σε Ε.Φ.Κ.Α.	Π.Ο.Χ. 2016	Π.Ο.Χ. 2017	Π.Ο.Χ. 2018	Π.Ο.Χ. 2019
Ο.Γ.Α.	201	201	201	203
ΙΚΑ- ΕΤΑΜ	121	121	121	121
ΟΑΕΕ	49	49	49	49
Δημόσιο	115	104	99	82
ΕΤΑΑ	67	64	62	57
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	58	52	49	39
ΤΑΠ ΔΕΗ	69	61	57	45
ΤΑΠ-ΟΤΕ	63	56	52	41
Μέσος όρος	101%	97%	95%	89%

Εδώ βλέπουμε τις στρεβλώσεις και τις αδικίες στους διάφορους φορείς, ποιοι ρίχνονται και ποιοι έχουν υπερχρηματοδότηση σε βάρος άλλων.

Στο δικό μας ταμείο, - ΤΑΠ-ΟΤΕ – η ανταποδοτικότητα σε σχέση με τις εισφορές γκρεμίζεται από το 63% το 2016 στο 41% το 2019 και είναι η αποκάλυψη της αλήθειας για όσους μιλάνε περί ρετιρέ, όταν οι εισφορές των ασφαλισμένων στο ΤΑΠ-ΟΤΕ ήταν 35% (εργαζόμενος 11% και εργοδότης

24%) την ίδια ώρα που στο ΙΚΑ – ΕΤΑΜ είναι ίδια στο 20% σύνολο εργαζόμενου και εργοδότη, δηλ. ήταν 80% παραπάνω.

ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Οι αναγνωρίσεις πλασματικών χρόνων δίνουν τη δυνατότητα στους ασφαλισμένους να συμπληρώσουν τα απαιτούμενα συντάξιμα χρόνια σε προηγούμενο χρόνο (αναδρομικά), κατοχυρώνοντας προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ευνοϊκότερες ως προς τα όρια ηλικίας από αυτά που ισχύουν το έτος αποχώρησης για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη.

Πλασματικά χρόνια αναγνωρίζονται για κατοχύρωση τόσο με προϋποθέσεις που ισχύουν μέχρι 31/12/2010 όσο και με αυτές που ισχύουν από το 2011 και μετά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Όσα πλασματικά χρόνια αναγνωρίζονται με εξαγορά, μετράνε και για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης ενώ, οι δωρεάν χρόνοι μόνο για θεμελίωση.

Οι πλασματικοί χρόνοι που αναγνωρίζονται για θεμελίωση δικαιώματος μέχρι το 2010 είναι:

Στρατιωτική θητεία, χρόνοι επιδοτούμενης ανεργίας και ασθένειας μέχρι 200 ημέρες μέσα στην τελευταία 10ετία, εκπαιδευτική άδεια άνευ αποδοχών μέχρι 2 χρόνια, χρόνος παιδιών που γεννήθηκαν μετά την 1/1/2000 με τις προϋποθέσεις του άρθρου 141 παρ. 1 του ν.3655/2008, χρόνος άνευ αποδοχών για ανατροφή παιδιών, χρόνος κύησης και λοχείας.

Σημείωση:

Στις περιπτώσεις που ασφαλισμένοι πριν το 1983 π.χ., δεν θεμελίωσαν συνταξιοδοτικό μέχρι 31/12/2010, μπορούν μεν να αναγνωρίσουν τους νέους πλασματικούς που ισχύουν από 1/1/2011 αλλά θα συνταξιοδοθούν με προϋποθέσεις που ισχύουν από 1/1/2011 και μετά, ως προς τα όρια ηλικίας.

Οι πλασματικοί χρόνοι για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με

προϋποθέσεις μετά την 1/1/2011 είναι:

Στρατός, γονική άδεια άνευ αποδοχών για ανατροφή παιδιών, επιδοτούμενη ανεργία και ασθένεια μέχρι 300 ημέρες, χρόνος σπουδών, χρόνος ανεργίας (κενά ασφάλισης) μετά την πρώτη ασφάλιση και τουλάχιστον 25 ημερών ανά κενό διάστημα, ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. χρόνος κύησης και λοχείας, ο χρόνος απεργίας, ο πλασματικός χρόνος παιδιών για όλους και ανεξάρτητα από το πότε γεννήθηκαν, εκπαιδευτική άδεια άνευ αποδοχών μέχρι 2 χρόνια.

Πόσα πλασματικά χρόνια αναγνωρίζονται

Όσοι θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από 1/1/2011 και μετά και έχουν τουλάχιστον 12 έτη ασφάλισης, μπορούν να αναγνωρίσουν:

Μέχρι 4 χρόνια για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα το 2011.

Μέχρι 5 χρόνια το 2012

Μέχρι 6 χρόνια το 2013

Μέχρι 7 χρόνια το 2014 και μετά συνολικά.

Το μέχρι, σημαίνει ότι μπορεί να αναγνωρίσει κάποιος τόσα χρόνια, όσα απαιτούνται το έτος θεμελίωσης.

ΠΟΣΟ ΚΟΣΤΙΖΟΥΝ ΤΑ ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΆΛΛΑΞΕ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΤΑ ΠΟΣΑ ΠΟΙΚΙΛΟΥΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΜΙΣΘΟ

ΚΑΤΑΡΓΗΘΗΚΕ Ο ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΤΟ Η.Α.Ε. (168€/μήνα)

και υπολογίζονται στις συνολικές εισφορές εργοδότη και εργαζόμενου κατά το χρόνο απασχόλησης και αποχώρησης και για το 2017 είναι συνολικά 25,99% ενώ μειώνονται σταδιακά μέχρι το 2020 στο 20%.

Τα ποσοστά αυτά αφορούν ασφαλισμένους στο ΤΑΠ-ΟΤΕ μέχρι 31/12/1992 γιατί οι μετά το 1993 ασφαλισμένοι έχουν σύνολο εισφορών 20%.

Ο στρατός υπολογίζονταν στο 20% επί των συνολικών αποδοχών αλλά τώρα άλλαξε και αυτό και πάει στο 25,62%.

Οι αποφάσεις του ταμείου μετά την 30/5/2017 βγαίνουν με το νέο καθεστώς και μεγαλύτερο κόστος ενώ αναμένεται απάντηση για όσους αποχώρησαν μετά τις 13/5/2016 για το τι θα γίνει με την διαφορά στο ποσό.

Όλοι οι χρόνοι επομένως και ο στρατός σύμφωνα με το ν.4387/16 και την σχετική εγκύκλιο 22702/966/30/05/2017, που αναγνωρίζονται με εξαγορά, υπολογίζονται πλέον στο ποσοστό εισφορών εργαζόμενου – εργοδότη για τον φορέα ασφάλισης σε κάθε περίοδο και είναι επί του τελευταίου συνολικού μισθού.

Οι χρόνοι αυτοί είναι:

Γονική άδεια, εκπαιδευτική άδεια άνευ αποδοχών, σπουδές, χρόνος ανεργίας, χρόνος απεργίας, χρόνος παιδιών, χρόνος μαθητείας.

π.χ. για το 2017 το συνολικό ποσοστό εισφορών για παλαιούς ασφαλισμένους, πριν το 1993, **είναι 25,99%**.

Οι από 1/1/ 1993 και μετά ασφαλισμένοι, έχουν εισφορές συνολικά 20% 6,67% εργαζόμενος και 13,33% ο εργοδότης.

Ο χρόνος της στρατιωτικής θητείας αναγνωρίζεται οποτεδήποτε πλέον για τη συμπλήρωση του αναγκαίου χρόνου ασφάλισης, για τη συμπλήρωση της 35ετίας και για τους πριν το 1983 αλλά με τα νέα όρια ηλικίας από 19/8/2015 και μετά με αφετηρία όμως την ηλικία των 58 ετών και με 1 δμηνο επιπλέον στην ηλικία αυτή ανάλογα με το έτος συμπλήρωσης της 35ετίας.

Μετράει δηλ. για τη συμπλήρωση της 35ετίας το έτος της αίτησης αναγνώρισης και δεν μετράει αναδρομικά, πολύ δε περισσότερο πριν τις 19/8/2015, γιατί μέχρι τότε υπήρχε το όριο ηλικίας των 58 για θεμελίωση με εξαγορά στρατού.

Υπολογίζεται στο 25,62% επί του συνολικού καταβαλλόμενου μισθού και με μικρότερο ποσό τα 167,8€ (Η.Α.Ε.) το μήνα για την κύρια σύνταξη.

Σε εφάπαξ πληρωμή γίνεται έκπτωση 2% μόνο για κάθε έτος αναγνώρισης σε όλους τούς χρόνους πλέον **ενώ καταργήθηκε η έκπτωση έως 50%** για το στρατό και η επί πλέον μείωση 15% με εφάπαξ πληρωμή και όλοι οι χρόνοι έχουν έκπτωση 2% για κάθε πλήρες έτος αναγνώρισης.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Πώς υπολογίζει το ταμείο (ΤΑΠ-ΟΤΕ) το στρατό

Ο χρόνος της στρατιωτικής θητείας αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4387/2015 και τις έως σήμερα ρυθμίσεις και εγκυκλίους.

ΠΡΟΣΟΧΗ

Ο χρόνος του στρατού, προσμετράει στο ταμείο μας για θεμελίωση

δικαιώματος σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ισχύουν το έτος που γίνεται η αίτηση αναγνώρισης και δεν μετράει αναδρομικά.

Παράδειγμα

Ασφαλισμένος 57 ετών το 2017 έχει συμπληρωμένα μέχρι 31/12/ 2017, 34 έτη ασφάλισης.

Συμπληρώνει τα 35 με πραγματικό χρόνο ασφάλισης το 2018 και συνταξιοδοτείται όταν συμπληρώσει τα 60 έτη.

Εξαγοράζοντας όμως 1 χρόνο στρατού μόνο με αίτηση αναγνώρισης εντός του 2017, συμπληρώνει εντός του 2017 την 35ετία και μπορεί να αποχωρήσει στην ηλικία 59 έτη και 6 μήνες.

Εάν έχει 33 έτη ασφάλισης και κάνει αίτηση αναγνώρισης για 2 έτη στρατού το 2017, θα κατοχυρώσει ξανά την ηλικία των 59 και 6 μήνες χωρίς να κερδίζει στην ηλικία γιατί η αίτηση έγινε εντός του 2017.

Εάν ο χρόνος του στρατού ήταν αρκετός, π.χ. 28 μήνες για να συμπληρώσει τα 35 το 2016, δεν πάει αναδρομικά το δικαιόματα θεμελίωσης που στην περίπτωση αυτή θα ήταν τα 59 γιατί η αίτηση έγινε το 2017.

Αυτό έπρεπε να γίνει το 2016.

Για να αποχωρήσει π.χ. κάποιος στα 58 και 6 μήνες με την 35ετία μετά την 18/8/2015 και έως 31/12/2015 έπρεπε να κάνει αίτηση μέχρι 31/12/2015.

Δηλαδή, ανάλογα με το έτος αίτησης αναγνώρισης και συμπλήρωσης της 35ετίας κατοχυρώνεται και η ανάλογη ηλικία που ισχύει για το έτος αυτό.

Ο χρόνος του στρατού υπολογίζεται για 30 ημέρες το μήνα, 365 το χρόνο, με αναγωγή στο ποσό ανά ημέρα εξαγοράς **αλλά ως ημέρες ασφάλισης λογίζονται μέχρι 300 ανά έτος.**

Δηλ. εξαγοράζονται 365 ημέρες για ένα έτος στρατού αλλά ως ημέρες ασφάλισης μετράνε 300 για ολόκληρο το έτος (25 η.α./μήνα).

Παράδειγμα κόστους εξαγοράς

Εργαζόμενος στα Ταχυδρομεία (ασφαλισμένος στο ΤΑΠ-ΟΤΕ) με μηνιαίες αποδοχές 2.000€ το μήνα.

2.000€: 30 X 25,62% = 17,08 X 30 = 512,4€/μήνα ή 6.148,8€/χρόνο.

Έκπτωση -2% ανά έτος με εφάπαξ πληρωμή 122,97€.

Τελικό ποσό με την έκπτωση του 2% 6.025,9€...

ΟΙ ΔΩΡΕΑΝ ΧΡΟΝΟΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ

Οι χρόνοι αυτοί δεν μετράνε για προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης παρά μόνο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

Οι χρόνοι που αναγνωρίζονται χωρίς πληρωμή είναι:

Χρόνος παιδιών που γεννήθηκαν μετά την 1/1/2000 που μετράει μόνο για θεμελίωση, χρόνος αναπηρικής σύνταξης για να συμπληρωθούν οι 4.500 η.α., χρόνος επιδοτούμενης ασθένειας και ανεργίας, χρόνος κύησης και λοχείας.

Για τους ασφαλισμένους πριν το 1983 που θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις μέχρι το 2010, είναι προφανές ότι δεν μπορούν να αναγνωρίσουν παρά μόνο τους παλαιούς χρόνους και τους χρόνους παιδιών που γεννήθηκαν από 1/1/2000 και μετά.

Είναι προφανές ότι δεν μπορεί να γίνει αναγνώριση νέων πλασματικών χρόνων που ισχύουν από 1/1/2011 και μετά για θεμελιωθεί συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που ισχύουν έως το 2010.

ΓΙΑΤΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Όλα τα πλασματικά χρόνια αναγνωρίζονται για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος αλλά,

Τα πλασματικά χρόνια που αναγνωρίζονται με εξαγορά μετράνε και για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και για προσαύξηση της ανταποδοτικής σύνταξης.

Οι δωρεάν χρόνοι πλασματικών χρόνων μετράνε μόνο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος.

ΣΧΟΛΙΟ ΤΗΣ ΣΤΗΛΗΣ

Με τα τριτοτέταρτα μνημόνια, σε συνέχεια των προηγούμενων με μικτά κυβερνητικά σχήματα, δόθηκαν περισσότερα στην Τρόικα και φυσικά είναι συμφέρουσα για το Βερολίνο και τις Βρυξέλλες μια << αριστερή >> κυβέρνηση που θα ακολουθεί πιστά τις εντολές της.

Οι Ευρωπαίοι προτιμούσαν και προτιμούν μια αριστερή κυβέρνηση επειδή όλα τα μέτρα πέρασαν και εφαρμόζονται χωρίς να ανοίξει μύτη.

Και έτσι, με την υποταγή της αριστεράς, τύπου ΣΥΡΙΖΑ εννοείται,

καταρρίπτεται κάθε ίχνος αντίστασης, ότι δηλαδή υπάρχει μια εναλλακτική πολιτική λύση στο πλαίσιο της Ευρωζώνης.

Η Ελληνική αριστερά ήταν και είναι το εύκολο θύμα της Τροϊκας και ιδιαίτερα των Γερμανών.

Η ματάλλαξή της και η δεξιά στροφή της δε, αποτελεί ένα πρώτης τάξεως τιμωρητικό παράδειγμα προς κάθε απειθαρχη φωνή, προς κάθε άτακτο παιδί των χωρών της Ευρωζώνης...

Άλλωστε, οι αποστάσεις που παίρνουν σταδιακά όλα σχεδόν τα αριστερά κόμματα της Ευρώπης από τον ΣΥΡΙΖΑ, δείχνουν την μεγάλη στροφή της Ελληνικής αριστεράς.

Πέρα από τα μνημόνια και την παραχώρηση του Εθνικού πλούτου, τα πανηγύρια για την έξοδο στις αγορές πρόσφατα, με τους καλούς επενδυτές πλέον, **ενώ μέχρι πρότινος ήταν τα γεράκια της κερδοσκοπίας**, δείχνει το δρόμο που ακολουθούν όλες οι πολιτικές δυνάμεις της χώρας μας.

Ωστόσο, αυτή είναι μία κριτική που δεν έχει πλέον πολιτικό νόημα.

Όπως δεν έχει νόημα η προσέγγιση της οικονομίας χωρίς να λαμβάνονται υπόψη η πολιτική και οι Κοινωνική παράμετρος.

Η εξέλιξη της οικονομίας δεν συντελείται σε πολιτικό και οικονομικό κενό. Η επιβαλλόμενη από το Ευρωιερατείο πολιτική και εφαρμοζόμενη πιστά από την Ελληνική κυβέρνηση με κορμό την αριστερά, αφήνει σημάδια ικανοποίησης στην Ευρωζώνη στέλνοντας έμπρακτο μήνυμα ότι τα αριστερά πειράματα αμφισβήτησης των μνημονίων και της λιτότητας είναι καταδικασμένα σε αποτυχία.

Αυτό δεν έχει μόνο συμβολικό χαρακτήρα και αποτέλεσμα.

Γιατί, τόσο η κυβέρνηση όσο και η αντιπολίτευση μιλάνε την ίδια γλώσσα, έχουν επιλέξει τον μονόδρομο της φτώχειας και της λιτότητας και απλά μαλώνουν για την ιδιοκτησία των μνημονίων και ποιος τα εφαρμόζει καλλίτερα.

Διασταυρώνουν τα άσφαιρα πυρά τους για το ποιος είναι καλλίτερος διαχειριστής.

Τα έχουν σαν υιοθετημένα παιδιά με τη βούλα... σε Αγγλικό κείμενο και δίκαιο.

Η αλήθεια είναι ότι βολεύει τους δανειστές και την Ευρωζώνη να έχουν μνημόνια με αριστερά παρά τις ιδεολογικές τους αντιπάθειες για δύο λόγους. Πρώτον, διότι θεωρούν και δικαιολογημένα, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έχει μεγαλύτερη δυνατότητα από την αντιπολίτευση να διατηρεί τις κοινωνικές αντιδράσεις σε

χαμηλή θερμοκρασία όπως αποδείχτηκε.

Δεύτερον και σημαντικό, Θεωρούν ότι η μνημονιακή θητεία του ΣΥΡΙΖΑ θα έχει ως αποτέλεσμα όχι μόνο την πολιτική – εκλογική συρρίκνωση της <<αριστεράς>> στην Ελλάδα, αλλά και τη μετάλλαξη του βασικού εκφραστή της τώρα σε συστημικό κόμμα σοσιαλδημοκρατικού τύπου.

Κάτι ανάλογο που συνέβη και με το ΠΑΣΟΚ σε μεγαλύτερο χρονικό διάσημα βέβαια ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ το κατάφερε από τη μία μέρα στην άλλη.

Είναι πασιφανές πλέον και στον ποιο καλόπιστο ότι όλες οι πολιτικές δυνάμεις στη χώρα μιλάνε και σκέφτονται μνημονιακά και αυτό είναι το λυπηρό για τη χώρα και το λαό της.

Έτσι διαμορφώνεται ένα καθεστώς πλήρους ετερονομίας που απαρτίζεται από ένα πλέγμα μνημονιακών νόμων που δημιουργούν πλέον για την παρούσα αλλά και τις επερχόμενες γενεές μια δευτερεύουσα, ελλειμματική, συμπληρωματική προς τις ευρωπαϊκές οικονομία και κοινωνία.

Όπου οι σταθερές εργασιακές σχέσεις διαλύονται, οι συντάξεις «επιδοματοποιούνται», η οικογενειακή περιουσία εξαϋλώνεται και ο διαχρονικός υλικός και άυλος πλούτος της πατρίδας ρευστοποιείται...

Κι όλα αυτά στο όνομα της ...ανάπτυξης και του δανεισμού από το νομαδικό κεφάλαιο.

Είναι επείγουσα η ανάγκη, οι πολίτες, η πολιτική, η ιδεολογία, να αποκτήσουν και πάλι το νόημά τους.

Είναι ανάγκη όλοι οι σκεπτόμενοι Έλληνες να αναστοχαστούμε τα λάθη, τις προκαταλήψεις και τα ταμπού της Μεταπολίτευσης για να βρούμε πάλι το νήμα του πολιτικού μας πολιτισμού.

Είναι κατεπείγουσα ανάγκη η δημοκρατική λειτουργία της Δημοκρατίας να δώσει εναλλακτική λύση από αυτή του «μονοδρόμου των Μνημονίων».

Διαφορετικά, δεν θα αργήσει και η μοιραία κατάργησή της στη συνείδηση όλων, κυρίως των νέων ανθρώπων, αφού το αληθινό νόημά της είναι το διακύβευμα της εναλλακτικής προγραμματικής πορείας.

Κι αν οι πολίτες εθιστούν στο ότι οι διαφορές μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων είναι «περί όνου σκιάς» ή έστω «για τα

δευτερεύοντα», αφού όλοι εφαρμόζουν με ανώδυνες παραλλαγές το ίδιο πρόγραμμα, τότε το ψυχολογικό και ιδεολογικό υπόβαθρο της δημοκρατίας έχει χαθεί.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συναδέλφισες/οι

Ελπίζουμε να λύσαμε κάποιες από τις αγωνίες και απορίες σας σχετικά με τα νέα όρια ηλικίας, τις επιπτώσεις στις συντάξεις που θα δίνονται εφεξής αλλά και να φωτίσαμε πολλά ζητήματα του γρίφου του ασφαλιστικού που δεν παύει να είναι μείζον οικονομικό και Κοινωνικό ζήτημα.

Και αυτό το πόνημα που έγινε με πολλή δουλειά από το αρμόδιο τμήμα Ασφαλιστικού της Π.Ο.Σ.Τ., αποτελεί πιστεύουμε ένα χρήσιμο εργαλείο για κάθε συνάδελφο εργαζόμενο στα ΕΛ-ΤΑ τουλάχιστον.

Είναι προφανές και κατανοητό ελπίζουμε, ότι κανένας <<οδηγός**>> ασφαλισμένου όσο αναλυτικός και αν είναι ή με τη συνεχή πληροφόρηση που σας παρέχουμε από την **ηλεκτρονική μας δ/νση postnet.gr (ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ)** και τις απαντήσεις που παίρνετε από τον υπεύθυνο του τμήματος, δεν μπορούν να καλύψουν ολόκληρο το φάσμα των απαντήσεων και ερωτημάτων που υπάρχουν για το ασφαλιστικό.**

Ούτως ή άλλως αλλάζει διαρκώς...

Πολύ δε περισσότερο, δεν μπορούμε να υποκαταστήσουμε τις αρμόδιες υπηρεσίες και το ρόλο τους.

Το κάνουμε όσο μπορούμε με τις δυνατότητες και γνώσεις που διαθέτουμε <<ως μη ειδικοί>> αισθανόμενοι το ρόλο του συνδικάτου στο κρίσιμο αυτό θέμα, γνωρίζοντας όμως την πολύτιμη συνεισφορά μας προς το συνάδελφο εργαζόμενο γιατί μας το εκφράζουν καθημερινά από παντού και έξω από το χώρο μας.

Η σωστή ενημέρωση βοηθάει σε σημαντικό βαθμό τον εργαζόμενο να προσανατολιστεί ανάλογα και να κάνει τις πιο συμφέρουσες για τον ίδιο επιλογές.

Εμείς προσπαθούμε να σας ενημερώνουμε υπεύθυνα, έγκυρα και έγκαιρα, αλλά για τις τελικές σας αποφάσεις η επικοινωνία με τις αρμόδιες υπηρεσίες συντάξεων είναι αναγκαία, πολύ δε περισσότερο από τη στιγμή που πάντα υπάρχουν αναπάντητα ερωτήματα ερμηνευτικά για τη εφαρμογή ορισμένων

διατάξεων των τελευταίων νόμων.

Οι εγκύκλιοι που εκδίδονται πολύ αργότερα από τους νόμους ξεκαθαρίζουν πολλά θολά σημεία των νόμων, που σημαίνει ότι η διασταύρωση των πληροφοριών με τα ταμεία είναι πάντα απαραίτητη.

Γραμματεία Ασφαλιστικού - Εργασιακού Π.Ο.Σ.Τ.

Υπεύθυνος εργασίας – επιμέλεια ύλης

Χρήστος Κόλιας